

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 gl. na leto.

Letnik XV. V Ljubljani, aprila 1898. 4. zvezek.

Šesta postna ali cvetna nedelja.

I. Pomen procesije na cvetno nedeljo.

Videl sem veliko trumo . . . stati pred sedežem in pred Jagnjetom, bili so oblečeni v bela oblačila in palmove veje so bile v njih rokah.

Skr. raz. 2, 9.

Prerok Caharija je gledal v prikazni več skrivnostnih rečij. Mej drugim vidi tudi jeruzalemsko mesto, v katero gre v slovesnem sprevodu obljubljeni Mesija. Ne bliža se pa jeruzalemskim vratom na krasnem, kraljevem vozu, temveč na žrebetu sedi ponižno Kralj miru, Jezus Kristus. *Močno se veséli, hči sijonska*, — vzklikne pri tem pogledu Caharija, *raduj se, hči jeruzalemska! Glej, tvoj Kralj pride k tebi, pravičen je in Rešenik; on je reven in sedeč na oslici in sicer na mladem osličinem žrebetu.* (Cah. 9, 9.)

Predragi v Kristusu! več stoletij je bilo že minilo od te prikazni; na svetu se je že marsikaj spremenilo, mnogo rodov preminilo v neskončno večnost, prerokba Caharijeva pa je še ostala, — ni se izgubila, dokler ni prišel obljubljeni Mesija ter jo popolnoma vresničil.

Pet dni pred svojim trpljenjem slavi nebeški Zveličar kot pohleven in krotek kralj svoj vhod v Jeruzalem. In ko se *sedeč na osličinem žrebetu* bliža mestnim vratom, mu hité naproti obilne množice s palmovimi vejicami v rokah, pogrinjajo pred njim svoja oblačila ter ga navdušeno pozdravljajo kot svojega kralja. Zares čudovit prizor! Kaže nam v resnici to, kar je pred stoletji gledal zamaknjen prerok Gospodov — v duhu. Vsega tega se pa vsako

leto spominjamo današnje nedeljo, ko se po župnijskih cerkvah vršijo slovesni obhodi s palmovimi vejicami, pri katerih se tudi prepevajo hvalospevi v čast našemu Zveličarju.

Pobožni kristijani se, kakor sploh vseh pobožnih vaj in cerkvenih obredov, tudi današnjega obhoda radi vdeležujejo z veliko vnemo in pobožnostjo. Oh, koliko blagih spominov jim vzbujata ta procesija, koliko zveličavnih opominov sliši tukaj verno uho katoliškega kristijana! Predragi v Kristusu! poslušajte tudi vi danes te zveličavne nauke. Želim vam namreč pokazati, kaj pomenja današnji obhod ali procesija z ozirom na Kristusa, in kaj z ozirom na nas, verne kristijane. Ljubi Jezus, blagoslovi nas!

I. Dvojni pomen ima današnji sprevod po cerkvi, kakor je razvidno iz dotičnih cerkvenih molitev, pesmij in obredov. Prvi se nanaša na Kristusa, in sicer nas spominja slovesnega vhoda, katerega je obhajal Jezus pred svojim trpljenjem v jeruzalemsko mesto; spominja nas pa tudi Jezusovega zmagoslavnega vhoda, katerega bo enkrat slavil v nebeški Jeruzalem vpričo neštevilnih množic svojih izvoljencev.

Sin božji je prišel na svet, da pokonča kraljestvo satanovo ter ustanovi kraljestvo božje, kateremu bo kralj On sam kot Bog in človek; prišel je zdrobit prestol satanov ter postaviti Sebi kraljevi sedež — sv. križ, s katerega bo vladal in sodil vesoljni svet. Vsi narodi bodo pri tem sedežu iskali in prosili milosti in usmiljenja. Kristus sam namreč veli: *Kadar bom povišan od zemlje, bom vse k sebi vlekel.* (Jan. 12, 32.)

Že se bliža ura, ko mora na povelje nebeškega Očeta njegov Sin zasesti ta svoj prestol — sv. križ ter opraviti na njem pravno daritev za grešni rod človeški. Le nekaj dnij še — in bila bo ta vesoljnemu svetu tako zaželjena in srečna ura. Zato gre Sin božji v jeruzalemsko mesto, v katerem so se mnogo let opravljale v templu predpodobne daritve, da v istem mestu vse te daritve vresniči in dopolni — s svojo daritvijo na sv. križu. Spremljajoče ljudstvo pa ima v rokah palmove veje ter ga navdušeno pozdravlja kot Kralja, ki bo kmalu slavno zmagal peklenske sile in moči. Zares nepopisna navdušenost in radost je pojila srca navzočih množic, ko so tako slovesno mej glasnimi slavospevi spremljali svojega Kralja v svoje mesto.

Današnji slovesni sprevod po cerkvi nam predočuje ta slovesni vhod Jezusov v Jeruzalem. Palmove vejice v rokah vernikov in lepi, tolikanj pomenljivi in ginljivi cerkveni spevi, vse to nam je dokaz in izraz sv. veselja, ki prešinja danes sv. cerkev.

Pa, predragi v Gospodu, temu veselju je primešan grenki pelin žalosti in britkosti. Sv. cerkev se spominja namreč tudi bitkega trpljenja Jezusovega, ki se je pričelo z današnjim dnem. In kakor je ljubi Zveličar mej veseljem, ki ga je napolnjevalo pri vходу v Jeruzalem, bil brezdvomno silno žalosten — pri pogledu na svoje prihodnje trpljenje, tako je primešana tudi našemu današnjemu veselju — resnoba in žalost velikega tedna. Mašnika ne vidimo v lepi beli, radostni obleki, temveč v modri, katera nam je podoba pokore in žalosti. Glejte, preljubi, v kako lepem soglasju sta današnji sprevod po cerkvi in nekdanji Jezusov — v Jeruzalem!

Današnja procesija pa obrača še drugam našo pozornost: K zmagoslavnemu vходу Jezusovemu v nebesa.

Greh je človeštvu za zmirom zaklenil nebeška vrata. Hudo-bija in kazen podedovanega greha in drugih dejanskih grehov je tolika, da je človeštvo samo ne more nikdar izbrisati, božji pravici nikdar zanjo popolno zadostiti. Pa, glejte čudo! Bog, ki je prevzetne in uporne angele neusmiljeno pahnil v večni ogenj, usmili se grešnega človeka ter mu že v raju obljubi — Rešitelja. Te obljube človeštvo ni pozabilo; trdno so verovali, da se izpolni, kar je v svojih obljubah zvesti Bog obljubil. In res, čez 4000 let se je vresničilo njih upanje, izpolnile se v Kristusu njih želje. Kristus, včlovečeni Bog, opravil je na sv. križu spravno daritev ter zadostil za grehe sveta. Njegova smrt na križu je izbrisala dolg in kazen greha, potolažila razžaljeno veličastvo božje ter prinesla na svet dušni mir. S svojo smrtjo na križu odprl nam je Jezus nebeška vrata, in tako je torej sv. križ ključ, s katerim so se odprla toliko stoletij zaklenjena vrata nebeška. Jezus pa je naš mili Zveličar, ki nam je s smrtjo na križu prinesel zveličanje in življenje. In vsi, ki se izveličajo, izveličajo se le po Jezusovi smrti na križu. Zato slavijo Jezusa angeli v nebesih, ker so po njem dobili mnogo tovarišev v večni blaženosti; slavijo ga pa tudi verniki na zemlji, ker so po njem prejeli zopet pravico do nebes. Zaradi tega je ohranil Jezus tudi na poveličanem telesu svoje petere rane, da se vedno lahko spriča kot Rešitelja sveta. Te petere rane se bodo svetile in bliščale sodnji dan, ko pride

sodit žive in mrtve. Po dovršeni sodbi pa se vrne Kristus kot véliki, veličastni Kralj vesoljnega sveta z nedopovedljivim bliščem in veličastvom v svoj nebeški Jeruzalem, spremljan od nešteti množic izvoljenih božjih, ki bodo imeli v rokah palmove veje ter bodo pozdravljali in slavili Jezusa kot svojega Kralja. Takrat — pravim — šel bo Kristus kot zmagoslavni Kralj z nedopovedljivo močjo in slavo, bliščeč se v svojih ranah, z nebrojnimi trumami svojih ljubljencev v večno, božje mesto! Oh, kolika razlika! Nekdaj je šel reven in ponižen v zemeljski Jeruzalem — takrat pa — sodnji dan, bo šel kot mogočni Kralj nebes in zemlje, z neizmerno oblastjo in močjo — v nebeški Jeruzalem!

Dragi v Gospodu! Sv. cerkev, katera nas tako rada spominja nebeškega plačila, obljubljenega vsem, ki Boga resnično ljubijo, obrača tja našo pozornost tudi z današnjo procesijo. Ko pride sprevod do cerkvenih vrat, so vrata zaprta. V cerkvi pri vratih ali na koru pojejo pevci Jezusu v čast lepe slavospeve, duhovniki zunaj cerkve jim odgovarjajo. Nato potrka subdijakon s koncem križa na cerkvena vrata; vrata se odpró, in sprevod se pomika proti velikemu altarju. Kako pomenljivo je pa vse to! Zaprta cerkvena vrata pomenjajo po grehu zaklenjena vrata nebeška. Prepevanje pred cerkvenimi vrati in v cerkvi spominja nas slave, s katero častijo Jezusa angeli v nebesih in verniki na zemlji; cerkvena vrata se odpró, ko subdijakon s križem na-nje potrka; na vrata nebeška je potrkal Sin božji s svojim križem, rekoč: *Odprite se, večna vrata, da pojde noter slavni kralj.* (Ps. 23, 7.) S svojo smrtjo na sv. križu odprl nam je Zveličar nebeška vrata. Vstop v cerkev nam predočuje slavni vhod Jezusov v večni, nebeški Jeruzalem, katerega se bodo vdeležili vsi pravični in izvoljeni božji.

Kristijani, prišli ste danes, da se vdeležite pomenljivega obreda in sprevoda, saj v duhu, če ne telesno. Ali bote pa tudi vredni vdeležiti se Kristusovega slavnega vhoda v nebeško domovino? Kaj ne, na to vprašanje se tako rado pozablja, ki bi pa gotovo rešilo marsikoga večnega pogubljenja, ko bi je večkrat premišljeval. — Kdor se je s smrtnim grehom ločil od Kristusa in se noče ž njim zopet spraviti in zediniti, ni deležen Jezusovega zasluženja, torej zanj tudi ni prostora v nebeškem Jeruzalemu — vrata nebeška se mu ne bodo nikdar odprla, ako se pravočasno ne vrne k Jezusu!

II. Današnji sprevod nas ne spominja samo Jezusovega dvojnega vhoda, namreč v zemeljski in nebeški Jeruzalem, temveč nam je tudi zeló podučljiv. Poglejmo kako?

Tega sprevoda se morejo vdeležiti vsi verniki — vsaj v duhu; vsi ali vsaj večinoma držijo v rokah palmove, oljkine ali druge blagoslovljene vejice in nesó jih na svoj dom. Vse to je velike pomembe za vernega kristijana. Sv. cerkev nam s tem obredom kliče, da moramo biti pripravljeni s Kristusom iti v boj in trpljenje, ako se hočemo ž njim kdaj radovati nad večno, slavno zmago in uživati njen sad.

Palma in oljka v roki vernikov sta podoba zmage, katero si je Kristus s smrtjo in trpljenjem priboril nad satanom in smrtjo. Do zmage pride se le v boju; kjer ni vojskovanja, tudi ne more biti zmage; zmaga namreč ni nič drugega, nego srečen izid vojske. Vojska in zmaga sta torej v najtesnejši dotiki. Vsled tega nas pa palme in oljke v naših rokah, kot znamenja zmage in miru, ob enem tudi spominjajo Jezusovega poniževanja, bojevanja in trpljenja, katero je prevzel, da nas reši in nam pomaga zmagati sovražnike. Palma in oljka kažeta nam vojno orožje, s katerim si je Kristus priboril slavno zmago.

Današnji sprevod s palmovimi in oljkinimi vejicami nas torej prav resno opominja, da se ponižujemo tukaj s Kristusom, da bomo kdaj ž njim tudi povišani, da se po zgledu Zveličarjevem zatajujmo tukaj, da bomo v nebesih, kakor On, tako tudi mi venčani z neminljivo častjo in slavo; opominja nas, da nosimo po Kristusovem zgledu svoj vsakdanji križ voljno in vdano, da bomo po smrti prejeli nevenljivo krono nebeško.

Zares, današnji sprevod nam glasno kliče, da nastopimo križevo pot, katera nas popelje k slavni, večni zmagi! Slišite li ta klic, predragi kristijani? Umete li njegov resni opomin? Spomnite se besedij, katere je rekel od smrti vstali Zveličar učencema, ki sta šla v Emavs: *Ali ni bilo potrebno, da je Kristus to trpel in tako v svojo čast šel?* (Luk. 24, 26.) Kdo ne spozna torej zveze mej sedanjim trpljenjem in prihodnjim veseljem in veličastvom? Če je nedolžni Kristus kot človek moral le po truda- in trpljenjapolni poti iti v svoje veličastvo, če si je Kristus kot človek moral s poniževanjem zaslužiti poveličanje, ne bo li to tembolj potrebno nam, ki smo grešili in trpljenje res tudi zaslužili? Le vdano trpljenje in zatajevanje privede nas v pristanišče nebeškega miru in veselja. Zato piše sv. apostol Peter: *Veselite se, ker se vdeležujete Kristusovega*

trpljenja, da se bote tudi v razodelju Njegovega veličastva veselili in radovali. (I. Petr. 4, 13.) Tako nam sv. pismo še na mnogih mestih stavi sedanje trpljenje za pogoj prihodnje blaženosti. In isto resnico nas uči današnji sprevod. O, ko bi nas blagoslovljene palme in oljke res vedno spodbujale k voljnemu trpljenju in srčnemu vojskovanju zoper dušne nasprotnike, potem bi nam res bile podoba večne zmage in nebeškega miru!

Sedaj pa, preljubi kristijani, pomislite, kako velikokrat imate v vsakdanjem življenju priložnost zatajevati se, v potrpežljivosti se vaditi, z Jezusom trpeti in tako spričevati svojo zvestobo do Boga! Poglejte n. pr. na nadloge in težave, katere so združene z vestnim izpolnjevanjem stanovskih dolžnostij; premislite, koliko potrpežljivosti in zatajevanja zahteva zložnost, edinost s svojimi domačimi in sosedi, koliko zatajevanja in poniževanja vam je treba, da voljno prenašate vsa opravljanja, obrekovanja in druge težave, katere vam provzročajo hudobni jeziki; koliko potrpežljivosti, srčnosti in stanovitosti vam je treba, da se vkljub slabim zgledom in zaničevanju od strani hudobnega sveta vendar pridno vdeležujete pobožnih vaj, radi prejemate svete zakramente itd. Kako se je dalje treba mnogokrat boriti s skušnjavami, katere nam pripravlja hudobni duh, slab zgled in grešna poželjivost! Slednjič ozrite se še na druge neštevilne in tako raznovrstne britkosti, reve in bolezni, katere obiskujejo in tarejo rod človeški. Pri vsem tem mi bote pač radi priznali, da ima vsakdo dovolj prilik po zgledu Jezusovem se poniževati in voljno nositi svoj križ, s tem pa si priboriti tako mirno in prijetno vest, da bi mogel pri svoji smrti klicati s sv. apostolom Pavlom: *Dobro sem se vojskoval, tek dokončal, vero ohranil. Sedaj pa mi je prihranjena krona pravice, katero mi bo dal Gospod, pravični sodnik, tisti dan.* (II. Tim. 4, 7—8.) Poslušajte in izpolnite torej nauke, katere vam daje današnji sprevod. Bodite pripravljene s Kristusom voljno prenašati trpljenje in bolečine, da si s tem priborite večno zmago in slavo!

Preljubi v Gospodu! Sv. apostol Janez je videl nekoč *veliko trumo, katere ni mogel nihče prešteti, iz vseh narodov in rodov in ljudstev in jezikov stati pred sedežem in pred Jagnjetom; bili so oblečeni v bela oblačila in palmove veje so bile v njih rokah.* (Raz. 7, 9.) Poglejte palme v rokah božjih izvoljencev. Neštevilne množice, o katerih pripoveduje sv. apostol, da stojé pred prestolom troedinega Boga, so srečno, zmagoslavno končale zemeljski boj;

zato se svetijo in lesketajo v njih rokah palme — zmage. Oni so si že priborili zmago, mi si jo še-le moramo. Pri sv. birmi smo bili vsi maziljeni v Kristusove bojvnike, s tem smo stopili v vrsto Jezusovih vojščakov, katerim je namen s hrabrim in stanovitnim vojskovanjem premagati vse dušne sovražnike. Dragi v Gospodu! Kristus je naš voditelj, on je šel in še vedno hodi pred nami s svojim zgledom in svojo milostjo. Pojdimo za njim srčno in nevstrašeno! Junaško se bojujmo zoper svoja grešna nagnjenja in zoper vse, kar bi nas moglo zapeljati v greh in — v večno pogubo. Zatorej se ne dajmo premagati nobeni skušnjavi, ne dajmo se v dobrem omajati in preslepiti od slabih in vabljevih zgledov in zasmehovanj hudobnega sveta, temveč srčno hodimo za Kristusom v veselju in trpljenju. Zakaj le tisti, ki se vojskujejo za Kristusa in ki so stanovitni do konca, bodo po smrti uvrščeni mej tiste izvoljene trume, ki se, oblečene v bela oblačila in s palmovimi vejami v rokah, veselijo pri nebeškem Jagnjetu. Amen. P. S.

2. Osebe iz trpljenja Kristusovega.

VI. M a r i j a.

Poleg križa Jezusovega pa je stala
njegova mati. Jan. 19, 25.

Ako smo že premišljevali različne osebe, ki so v ozki zvezi s Kristusovim trpljenjem, pač ne smemo prezreti osebe, ki je najbolj občutila Kristusove bolečine. In kako tudi ne? Saj ji je sam starček Simeon že davno napovedal, da ji bo dušo presunil meč bolečin, saj je tistega, ki je toliko trpel, nosila pod svojim srcem, saj ga je pestovala, saj ga je varovala; saj ga je dojila, saj ga je izredila, saj je bil to njen lastni božji Sin — Jezus Kristus! In ona je bila njegova mati. Zato pa je ona krona Kristusovega spremstva na goro Kalvarijo, in na križu viseč ji je v apostolu Janezu izročil ves človeški rod. Kako torej se ne bi v tem postnem času spominjali nje, ki je božja in naša mati, in to je preblažena Devica Marija, žalostna Mati božja.

O Marija, tebe hočemo slediti danes v tvoji žalosti, da nam pridobiš veselje v nebesih.

Žalost se vleče kakor črna nit skozi celo Marijino življenje. Dasi je vžila mnogo duhovnega veselja, vendar telesna žalost se je oklepala kakor železen oklep, odkar je postala Mati božja.

Že v templu, ko je Jezusa darovala, govoril ji je Simeon v proroškem duhu: *In tvojo lastno dušo bo meč presunil.* (Luk. 2, 35.) In res! komaj zvé grozoviti Herod, da se je porodil novi kralj judovski, že mu streže po življenju. In Marija mora bežati v sredi zime in noči v daljno egiptovsko deželo. In zopet dvanajstletni Jezus se izgubi v Jeruzalemu. Kaka skrb za mater! Tri dni ga išče, dokler ga ne najde v templu. In še več. Ni vedela in skušala Marija samo to, kako so za Jezusom farizeji in pismarji hodili, da bi ga vjeli v besedi, pričakala je še vse kaj hujšega. Sam apostol njegov ga je izdal sovražnikom, in kaj vse so počeli z nedolžnim Jezusom nečloveški hlapci in vojaki na povelje judovskih poglavarjev. In ker niso mogli drugače božjemu Sinu do živega, prisilili so celó omahljivega pagana, oblastnika Pilata, da je nedolžnega Jezusa obsodil k smrti. Kdo bi popisal žalost Marijino, kdo bi mogel pogledati v njeno dušo, da bi mu solze sočutja in groze ne porosile lic? S pobožnimi ženami je šla za Jezusom na goro Kalvarijo. In njen Sin je nesel težek križ, s trnjevo krono na glavi, ves raztepen in razmesarjen! Morali bi imeti Marijino srce, da bi umeli bolečine, ki jih je ona trpela. Ni še ljubila mati svojega otroka, kakor je Marija ljubila Jezusa. In ta prelubeznivi Sin je obsojen na smrt, obsojen brez najmanjše krivice na sramotno smrt na križu mej dvema razbojnikoma.

A Marija je bila vdana v božjo voljo. Jezus je bil pokoren svoji Materi, in kakor je Marija privolila biti Mati Sina božjega, tako je Jezus hotel, da privoli tudi v njegovo smrt. Kdo bi popisal čutila Marijina? Vojskovala se je v njenem srcu na eni strani ljubezen do Jezusa, na drugi usmiljenje do človeškega rodu. Premagalo je usmiljenje in darovala je svojega Sina. Kot zvesta ovčica je šla za svojim Jagnjetom in njegove krvave stopinje močila s svojimi grenkimi solzami. Videla ga je, da je padel trikrat pod križem, videla ga je, da so ga pribijali na križ in dvignili na kvišku. Ljubezen jo je gnala do križa in tam je stala v najbritkejših bolečinah. Sv. Ildefonz pravi, da presegajo bolečine božje Matere vse bolečine mučencev. Zato jo sv. cerkev naziva kraljico mučencev.

Ko je Hagara gledala v puščavi svojega sina, da žeje umira, bežala je proč in britko zdihovala: *Ne morem gledati otroka, ko umira!* — in je na glas jok zagnala. (I. Mojz. 21, 16.) Hagara torej ni gledala smrti svojega sina, in vendar je žalosti koprnela.

Marija pa je stala pod križem, ni se zgrudila na tla, in ves čas je bila poleg križa ter zrla nanj, ko je Jezus umiral.

Očak Jakob je zagledal krvavo suknjico svojega sina in je bil tako žalosten, da je hotel umreti. *Vsi njegovi otroci so prišli, da bi polajšali očetu žalost; on se pa ni dal utolažiti, ampak je dejal: Žalosten pojdem k svojemu sinu pod zemljo. In neprenehoma je žaloval.* (II. Mojz. 37, 35.) Ako je Jakob tako žaloval po Jožefu, dasi je imel še enajst drugih sinov, kakšna naj je potem žalost Marijina, ko ji umira njeni edini Sin, ki ga je od sv. Duha spočela, ki ga je kot svojega Boga molila in vendar smela svojega otroka imenovati?

Absalon je bil hudoben sin, ki se je uprl zoper svojega lastnega očeta. In vendar, kako je David jokal in žaloval po njem, slišavši, da je v vojski na begu obvisel na hrastovi veji za svoje lase! V svoj hram se je zaprl in zdihoval: *Moj sin Absalon! Absalon, moj sin! Kdo mi dá, da jaz umrjem namesto tebe! Absalon, moj sin! Moj sin, Absalon!* (II. Kralj. 18, 33.) Tako je žaloval David za svojim hudobnim sinom. Mariji pa umira najboljši Sin, kateremu najhujši sovražniki niso mogli nič hudega spričati, kateri je ni nikdar razžalil v najmanjši stvarici. Kakšna mora torej biti njena žalost? Vidi svojega Sina na križu, a mu ne more pomagati; vidi ga ranjenega, a mu ne more ran obvezati; vidi ga, kako mu kri lije po obrazu, a ga ne more obrisati. Ona vidi, da nima kam svoje glave položiti, a ne more mu jo podpreti s svojo roko; vidi ga v strašnih bolečinah, a ne more mu jih polajšati; sliši, kako ga zaničujejo, a ne more ga braniti, izgovoriti. Oh, žalostna Mati! Ti poznaš Jezusovo nedolžnost, ti veš za njegovo svetost, čutiš njegovo ljubezen in znana ti je njegova usmiljenost; bolj ga ljubiš, kakor vsak drugi, a kje ga najdeš — na križu? O, kako oster meč tiči v tvojem materinem srcu!

Toda Njeno srce jo je še bolj zbolelo. Zadnje besede ji govori Sin za slovo: *Žena, glej tvoj sin!* (Jan. 19, 27.) Toliko trpi njen ljubi Jezus, vendar ne pozabi svoje Matere. Skrb ga je bila, kdo bo odslej zanjo skrbel, ker Njega več ne bo? Zato jo izroči Janezu, ki ga je najbolj ljubil in ki mu je edini zvest ostal do smrti na križu; češ, ker je Jezusa tako ljubil, tudi njegovi Materi ne bo ničesar odrekel. Britko slovo to! Res, da Marija ni zapuščena, ali namesto Jezusa — Boga, bo imela odslej njegovega učenca, ki ostane vendar-le ubog človek, dasiravno je bil tako čednosten. O, rada bi bila Marija v Jezusom umrla, ko bi ji bilo pripuščeno. Toda morala je kelih trpljenja izprazniti do dna.

Kristusovo trpljenje se je končalo z njegovo smrtjo, a Marija je prebila tudi še potem hude bolečine. Gledala je njegovo prebodo stran, umivala s solzami ranjeno telo, ko so ga sneli s križa, in ga ji položili v naročje. Doživela je, kako so njegove apostole pregnjali, kako je trpela njegova sv. cerkev; in to so bili novi meči žalostne Matere božje.

Tudi nam, ljubi kristijani, vtisne naj se podoba žalostne Matere božje globoko v srce. Skrbimo zato, da ne žalimo z grehom Marije ter ji novih mečev ne vbadamo v srce. In to se zgodi vselej, kadar žalimo njenega božjega Sina.

Bodi pa nam tudi skrb, da se radi ozirajmo na podobo žalostne Matere. Saj je dostikrat tudi naše srce podobno vžaloščenemu Srcu Marijinemu, in dovolj potreb imamo, da se ji priporočamo. Že sv. evangelist Janez je posebno rad premišljeval Marijine žalosti. Imel je razodenje, da bodo čistilci žalostne Matere božje dosegli posebno kesanje nad vsemi grehi svojega življenja, posebno brambo in pomoč v zadnji uri. Sv. Alfonz Liguje je premišljeval vsak dan britkosti žalostne Matere božje. Kadar je bil na misijonih, dal je postaviti na leco poleg sebe podobo žalostne Matere; kazoč nanjo je budil ljudstvo k premišljevanju njenega trpljenja in k zaupanju do njenega usmiljenja. Tudi sv. Brigita je rada mislila na Marijine žalosti. V neki prikazni v Rimu je videla neizmerno veljavo, ki jo imajo njene žalosti v nebesih.

Blizu trga Marbaha poleg reke Donave na Dol. Avstrijskem je stal svoje dni košat hrast, na katerem je viselo sv. razpelo, kamor so hodili ljudje prosit za dobro letino. V Pehlernu je živel takrat sodnik Aleksander Šimavel, ki je zbolel in ležal že šest let bolan. Od vseh stranij je klical zdravnikov, a vse ni nič pomagalo. Slučajno kupi bolnik enkrat podobo žalostne Matere božje. Ginljiva podoba je bila. Žalostna Mati božja drži v naročju svojega mrtvega Sina Jezusa, podpiraje z desnico mrtvemu glavo, z levico držeč desnico Jezusovo; po bledem licu pa ji lijó debele solze na mrtvega Ljubljenca.

Prvo noč, ko je imel bolnik to podobo v svoji izbi, sliši te-le besede: »Vzemi podobo in nesi jo na hrast, kamor hodijo ljudje molit.« — Ali kako naj izvrši to povelje, ker ni mogel niti iz postelje sam vstati? Kmalu si izmislil, kako bo nesel podobo žalostne Matere božje na hrast. Pokliče dva krepka moža, ki pri-meta bolnika pod pazduho ter ga peljeta s podobo v roki v gozd. Britka martra na hrastu je bila že vsa razpadla; bolnik pobere ostanke ter dene svojo podobo namesto britke martre na hrast, kakor mu je velel čudoviti glas. Pa, glej čudež! Pri tej priči je bil popolnoma zdrav; kar hkrati mu oživé noge; zopet je mogel sam stati in hoditi; zgubil je čudovito svoj šestletni protin.

Ljubi moji! Marija je s trpljenjem in žalostjo pričela sodelovati za naše odrešenje, posnemajmo jo tudi mi. Saj tukaj v tej solzni dolini ni druge poti k večni časti, kakor pot križev in težav. Jezus sam nas je s trpljenjem odrešil večnega pogubljenja. Mi pa smo njegovi učenci. Jezus in Marija sta hodila trnjevo pot in pila kelih trpljenja ter ga za nas grešnike izpraznila do dna. Ne bodimo torej nevoljni v križih, ki nam jih Bog pošilja.

Grozovite so bile tvoje bolečine, o žalostna Mati božja! Iz vsega srca te pomilujemo, zroč sedem mečev, ki prebadajo tvoje srce. O, da bi tudi naša srca prebodel meč britke žalosti nad storjenimi grehi, ki so bili krivi tvoje velike žalosti. Izprosi nam odpuščanje grehov in srečno smrt, ob kateri nam stoj na strani, kakor si stala pod križem ob smrti svojega božjega Sina. Amen.

P. Bohinjec.

3. Prilika o nerodovitnem figovem drevesu.

VI. Poslednje reči grešnikove.

Potem pa drevo le posekaj.

Luk. 13, 9.

Veliko, čudovito veliko bilo je prizanašanje gospodovo nasproti figovemu drevesu. Z lastno roko ga je posadil in postavil v dobro zemljo. Dal mu je tudi vrtnarja, ki ga je posebej oskrboval; trikrat je prišel iskat na njem sadu, in še ga je pustil, da ga je vrtnar okopal in mu pognojil. Šele, ko je bilo vse to delo zaman, se je razsrdil nad njim, ga je dal posekati in vreči v ogenj. — Glejte, to figovo drevo je podoba trdovratnega grešnika. Veliko, čudovito veliko usmiljenje in prizanašanje ima Bog ž njim. Postavil ga je v rodovitno zemljo sv. katoliške cerkve, dal ga je oskrbovati po svojih vrtnarjih, po mašnikih svoje sv. cerkve, posluževal se izvanrednih pripomočkov, da bi sad obrodil za nebesa. Ko ga je že namenil pogubiti, prizanašal mu je še na prošnjo njegovega angela varuha, na priprošnjo Marijino in zaradi neskončnega zasluženja Sina božjega. Ko pa le ni sadu dobrih del in pokore, ukaže v svoji pravičnosti in srditosti posekati nerodovito drevo in vreči ga v ogenj. Čaka ga: 1. nesrečna smrt, 2. strašna sodba božja, in 3. grozovite peklenske muke. — To homo še danes premišljevali k sklepu postnih pridig v imenu Jezusovem in Marijinem!

1. Kristijani! danes govorim o nesrečni smrti trdovratnega grešnika. Naj se zategadelj boječe duše, katere si za nebesa veliko prizadevajo, nikar ne prestrašijo, še manj pa obupujejo. Le onim velja moje govorjenje, kateri nobenega sadu pokore ne prinesejo, se grehu ne odpovejo in se nočejo spreobrniti. Tem rečem: Trdovratni grešniki! vaša smrt bo čez vse grozovita in nesrečna.

Sv. pismo nam pripoveduje, ko je bil Ezav svojemu bratu Jakopu prodal pravice prvorojenstva, da se za to ni dosti zmenil. Videč pa, da je Jakop prejel očetov blagoslov, *tulil je z velikim vriščem*. To je podoba grešnikova v življenju in v smrti. Kadar je grešnik grešil, se za greh malo ali celó nič ne zmeni. Če je krivičnež tuje blago nase spravil, mu to prav nič ni. Če je nesramnež in nečistnik delo teme doprinesel, če je oblačilo nedolžnosti s sebe in svoje priležnice raztrgal, jima vse to ni nič, kar sta storila. Naenkrat pa pride Gospod in reče smrti: *Posekaj to drevo, čemu bo še prostor jemalo?* Sedaj čuti, da se mu bliža konec. Sedaj izpregleda, kaj je storil, in na vesti mu leži velika peza njegovih grehov. Sedaj tuli, kakor Ezav, z velikim vriščem. Sedaj, ko mu hoče smrt telesne oči zatisniti, odpró se mu njegove dušne oči, da svoje hudobije vidi. Sedaj mu jame srce od strahu trepetati, in ko že več govoriti ne more, mu govori njegova vest: Grešnik! Gospod je tukaj, da si ogleda sad, katerega si v življenju obrodil. O, strašni glas: Gospod je tukaj! tisti Gospod, čegar zapovedi sem tako predrzno prelamljal, mu svojo pokorščino odpovedoval in ga brez števila velikokrat s smrtnimi grehi razžalil. Gospod je tukaj in išče sadu na drevesu mojega življenja; a najde le sad goljuflj in krivičnosti, sad mesenega poželjenja in nečistosti, sad sovraštva in preganjanja, sad požrešnosti in pijančevanja, sad nevoščljivosti, preklinjevanja, pridušanja, krivih priseg in božje-ropnih spovedi in obhajil, sad za pekel in večno pogubljenje!

Ko je brezbožni kralj Antijoh leta in leta hudobijo vrhu hudobije kopičil, tempel Gospodov v Jeruzalemu oropal in svete posode oskrunil, pride naposled na smrtno posteljo. Tu se jame spominjati svojih hudodelstev in toži v obupnosti svojim prijateljem, rekoč: *Spanje je zbežalo od mojih očí, in srce mi je upadlo od skrbi. V koliko stisko sem prišel in v kolike valove žalosti!* Sedaj se spominjam hudega, kar sem storil v Jeruzalemu. Spoznam, da me je zavoljo tega zadela ta nadloga, da od velike žalosti konec jemljem v tuji deželi. (I. Mark. 6, 10—13.) Glejte! tak je konec

trdovratnega grešnika, ki se ne spreobrne in za časa ne obrodi sadu pokore. Prav govori kraljevi prerok (33, 22.): *Smrt grešnikov je silno strašna.*

Še bolj strašna je za grešnika: 2. sodba božja. Mi vsi, pravi apostol Korinčanom (II. 5, 10.), *se moramo pokazati pred sodnjim stolom Kristusovim, da sleherni prejme v svojem telesu, kakor je storil, ali dobro ali hudo.* Mi vsi — torej tudi grešniki, bodo stali pred sodnjim stolom Kristusovim, o katerem prerok Amos (5, 16.) pravi: *Vsepovsod bo plakanje in vpitje: Gorjé, gorjé!* Nad teboj stoji sodnik v svojem srdu, poleg tebe tvoji tožniki in tvoje priče, pravi sv. Avguštín.

A) Nad teboj stoji sodnik v svojem srdu. In kdo je ta sodnik? Ta sodnik je: a) Jezus Kristus, Sin božji, kateremu je Oče izročil vso sodbo, katerega si, grešnik, tolikrat na križ pribil, kolikor smrtnih grehov si storil, kateri ti je na vsaki poti do greha klical, kakor nekdanj Savlu: O, grešnik, zakaj me preganjaš? Tisti Jezus, pri čegar imenu so beriči in vojščaki na Oljski gori na tla popadali, in se je razljuteni Savel s konja na tla prebrnil.

b) Ta Jezus pa je tisti vsevedni Bog, ki je vse hudobne in pregrešne misli ljudij na svetu poznal, dobro vedel za izdajstvo Juda Iškarijota in za zatajbo Petrovo, kateremu se skriti ne moreš, če bi se tudi v sredinjo zemlje zakopal. Ta Jezus je tisti sodnik, od katerega je rečeno, da je: c) pravico za svoj škit oblekel, in bo celo pravičnost samo sodil. Pri njem bo enako, ali si nosil kraljevo ali cesarsko krono, ali si bil bogatec in zapovedovalec čez milijone, ali si z beraško palico od hiše do hiše hodil. Poglej! ta Jezus je torej tvoj sodnik.

B) Poleg tebe pa so tvoji tožniki in priče zoper tebe. Ti tožniki in priče zoper tebe so pred vsem drugim tvoji grehi. Sv. Bernard pravi: »Tvoji grehi bodo zoper tebe govorili in klicali: Ti, o grešnik, si nas doprinesel, tvoja dela smo, mi te ne zapustimo, vekomaj hočemo s teboj ostati.« — Tvoj tožnik bo tvoj angel varuh. On bo spričeval, koliko let se je trudil in te k dobremu napeljeval, in kako si ti vse njegovo svarjenje zaničeval in zasramoval. — Tvoj tožnik in priča tvojih grehov bo hudič sam. Po besedah sv. Ciprijana poreče sodniku: »Pravični sodnik! jaz za to dušo nisem prejel ne zaušnic, ne šibanja, kakor ti, jaz nisem zanjo nosil križa, ne zanjo prelival svoje krvi, ne ji obetal nebes, kakor si ti storil, a vendar mi je zvesto služila. Zato izreci nad njo, da je sedaj moja last.« — Kristijani! ali si

more kdo kaj strašnejšega misliti, kakor je sodba božja nad grešnikom? O, ne pravi zastoj sv. pismo, da bodo pogubljeni sodnji dan kričali: *Gore, padite na nas! Hribje, pokrite nas!* (Luk. 23, 30.) A nobena gora ne bo nanje padla, noben hrib jih ne bo pokril, ampak pahnjeni bodo v pekel — v večni ogenj, kateri je pripravljen hudiču in njegovim angelom.

3. To je strašni konec nerodovitnega drevesa, da bo posekan in vržen v ogenj. Vprašajmo zavržene in pogubljene, kaj je p e k e l, da se ga bomo vedeli bati in na vso moč varovati. Oni nam odgovarjajo: Pekel je kraj, kjer vekomaj tulimo, jočemo in z zobmi škripljemo, kjer neizrekljive muke trpimo v večnem plamenu. Sveti Ludovik Granaški pravi: »Nihče ne veruje, kako ostro Bog v peklu kaznuje.« In sv. Krizostom govori: »Človeške besede ne morejo izreči, kako grozovite so peklenske kazni.« — Jezus Kristus, naš Bog in resnica sama, bo nad pogubljenimi izpregovoril besede: *Poberite se izpred mene, vi prokleti, v večni ogenj.* Zavrženi so torej od Boga, od tistega veselja, od tiste neizrekljive radosti, po kateri človeška duša toliko hrepeni; zavrženi od vseh izvoljenih, nebeških prebivalcev, od preblazene device Marije, kraljice nebes in zemlje, zavrženi od angelov in nebeških trum, ki božji prestol obdajajo in mu pojó večno novo pesem, ločeni in razdruženi od očeta in matere, od bratov in sester in vseh nebeških prijateljev, kateri so tako srečni, da se pri svojem Bogu vekomaj veselé in radujejo, med tem, ko so grešniki zavrženi v večni ogenj!

In ta večni ogenj — kdo ga zapopade? Ne traja eno, dve minuti, kolikor časa je trajala slast greha, ampak — večno! Ne 50, 60, 70 let, dokler je grešnik drzovito Boga žalil in preklinjal, ne sto, ne tisoč, ne milijon let, ampak večno! O, večnost! o, večnost! kako dolgo trajaš? In pogubljeni odgovarjajo: večno. O, večnost! kako dolgo žgeš in pekliš? In pogubljeni tulijo: večno.

Zato, kristijani! pri zveličanju tvoje duše prosim vsakega v imenu Kristusovem: Prinašaj od danes zanaprej dober sad, sad spreobrnjenja in pokore, da Gospod, kadar pride sadu iskat na drevesu, ne poreče hišniku: *Posekaj ga in vrzi ga v večni ogenj!* Amen.

M. Torkar.

Veliki petek.

Osebe iz trpljenja Kristusovega.

VII. Jezus Kristus.

Ako hoče kdo za menoj iti, naj zataji samega sebe, zadene svoj križ na rame in hodi za menoj. Luk. 9, 23.

Premišljevali smo v postnem času razne osebe, ki so se udeleževale Kristusovega trpljenja. Stali smo poleg Petra, ki je britko jokal, zatajivši svojega Mojstra; videli smo obupavšega Judeža, ki je izdal svojega Učenika; pridružili smo se ljubeznivemu Janezu, ki je Jezusa tako ljubil; obsojali smo Pilata, ki je Kristusa iz bojazljivosti na smrt obsodil; občudovali smo stanovitno pokoro Marije Magdalene in sočustvovali smo z žalostno Materjo božjo. Danes pa se obrnimo na Tistega, *ki je pot, resnica in življenje, ki je mož bolečin, ki je središče trpljenja, ki je trpel nezaslišano, da nas je oprostil satanovih verig, ter nam zagotovil nebesa.*

Toda preveč bi bilo, ko bi Ga premišljevali v vsem Njegovem dejanju in nehanju. Potegniti hočemo le posamezne poteze, da se nam pokaže Kristusova ljubezen v vsi svoji lepoti, da se nam njegovo trpljenje priljubi, prikupi, vtisne v srce, da radi premišljujemo Kristusa v trpljenju, kakor Ga želimo gledati v slavi, da se Njegovega trpljenja okoristimo, da tudi mi stopimo v Njegove stopinje, da zadenemo tudi mi svoj križ na rame ter hodimo za Njim.

O, presv. obraz Zveličarjev, ki si se vtisnil v Veronični prt, vtisni se tudi nam v srce!

Prijetno je gledati cvetoče polje, kako tožna pa je peščena puščava! Sladko je gledati nedolžno otroče v zibeli, grenak pa je pogled na posteljo umirajočega. In danes, ljubi moji, ne gledamo cvetočih poljan, ne smejočega deteta v zibeli, danes imamo pred očmi umirajočega na križu. A ne obračajte sedaj svojih očij od Njega, zakaj on umira za vas, zato da bi vi živeli. Pregoreča njegova ljubezen ga sili umirati in umreti, da se naša nevhvaležnost spremeni v toplo ljubezen. On umira, da nas nagne do pokore, da zadobimo po njegovi smrti milost na milost in se zveličamo kot opravičenci. Jezus Kristus na križu je *jagnje božje, ki odjemlje grehe sveta.*

Jagnje božje na križu je edini, večni Sin božji, ki je zapustil sedež nebeškega veličastva, ki je vzel nase človeško natoro, da bi nas posvetil s svojo božjo natoro, da bi se daroval kot popolna daritev zadoščenja za naše odrešenje nebeškemu Očetu. Sv. Janez nam priča: *Bog ni poslal svojega Sina na svet, da bi svet sodil, ampak odrešil.* In taisti apostol nam pravi: *Ako je kdo grešil, imamo posrednika pri Očetu, Jezusa Kristusa, pravičnika, in ta je sprava za naše grehe, in ne samo za naše, ampak za grehe vsega sveta.*

In vse to je nam postal ljubi Zveličar po svojem včlovečenju, trpljenju in smrti na križu — za nas, da bili iz grešnikov odkriti spokorniki, iz pomiloščenih spokornikov pobožni pravičniki, iz teh čisti otroci božji in srečni izvoljenci v večnosti. Prišel je, da bi spremenil kletev Očetovo nad grešniki v blagoslov. Trpel je najstrahovitejše muke, da bi nam bile odpuščene muke v večnosti. Umrl je, da bi zaslužil s svojo krvjo nam milost božjo in nam tako odprl izgubljeni raj na onem svetu, ki smo ga izgubili na tem svetu. In to je neizogibno gotovo, potrjeno v sv. pismu: *Kristus je trpel za naše grehe, pravičnik za krivičnike, da bi nas privedel k Bogu.* Vzel je naše grehe s svojim telesom gori na križ, da bi mi, grehu odmrši, pravičnosti živeli. Ko se je prikazala dobrotljivost in človekoljubnost našega Odrešenika, odrešil nas ni radi naših dobrih del, ampak radi usmiljenja. Premišljujoč vse te darove zveličanja, kliče sv. apostol Pavel: *Zahvalite Očeta, ki vas je storil deležne dedščine svetih, ki vas je odlegnil gospodstvu teme in presadil v kraljestvo svojega ljubega Sina, v katerega krvi smo zadobili odrešenje, odpuščanje grehov.*

Kaj naj nas bolj nagiba k hvaležnosti do Boga, kakor pogled na križanega Sina božjega? Križ je magnet, ki vleče nase. In kdo bi se ne dal potegniti od take ljubezni, ki zveličuje? Kdo bi hotel biti še nadalje zvezan z verigami grešnega sveta, ker se je Zveličar vsemu odpovedal, da nas privede v svetišče božje, kjer rosa milosti božje zdravi naše rane, kjer biva najslajši mir, ki nas more osrečiti? Proč torej s poželjivostjo, s tem strupom, ki ostrupuje človeški rod! Ti in jaz, ki sem ti stregel, pribila sva Kristusa na križ in ga še pribijava. Vzemiva ga s križa in položiva Mariji v naročje. Oh, premisli, ljubi moj kristijan, ali si vreden tega, kar je Kristus zate pretrpel?

Le pogledjte ga, edinorojenega Sina božjega, kako je ubožal, da bi nas obogatil! Kaj je pač zaupljivejšega, kakor videti tistega v človeški podobi, ki je Stvarnik človekov? povprašuje sv. Anzelm.

Spočet in rojen je bil od device tisti, ki je vedno v naročju Boga Očeta! V plenice je povit, ki zemljo z drevjem in rastlinami nasaja, ki nebo z zvezdami obsipa! Ki ga nebo in zemlja ne moreta obseči, bil je položen v ozke jaslice in je rasel v modrosti, kate-rega modrost je brez konca in kraja, rasel na starosti, ki je večn, rasel na milosti, ki je izvor vseh milostij. Tisti, pred katerim se upogiba vsako koleno v nebesih in na zemlji in pod zemljo, bil je pokoren svojim starišem. Gospod se dá krstiti hlapcu, Bog človeku, kralj služabniku. Tistega, ki mu angeli strežejo, skuša hudič! Ki je kruh, bil je lačen, ki je studenec, bil je žejen; neizmerno veličastvo je potilo krvavi pot, neskončno veličastvo je preneslo vso sramoto največjega ponižanja. In zakaj se je včlovečil Sin božji? »Oh, iz mesa, katero je sprejel, napravil je balzam, da ga položi na naše grešne rane in ozdravi našo slabost!«

Le mislite si edinega Sina božjega, kako je hodil okrog in dobro delal ljudem ter tako kazal, da je jagnje božje, ki odjemlje vsako zmoto, vsako sovrašтво, vsako krivico! Učil je nauke, izvor vsega spoznanja in luči, ki nas vodi v lepe nebeške prostore. Kako mili, tolažbe polni, resni so bili njegovi nauki! A svet mu je nastavljal gluha ušesa in nauki so padali na skalnato njivo trdega srca, kamor so priletele tice roparice, zlè poželjivosti ter požrle vsako semensko zrnice. Po svoji božji vsemogočnosti je delal čudeže na čudeže, kakor še nikdo pred njim in za njim: ljudje pa so nalašč zatiskali svoje oči; in če so vendar-le morali videti in niso mogli utajiti, razupili so ga za obsedenca. Bil je sama usmiljenost, ki je žalostne potolažil, lačne nasitil, obupane osrčil, mutastim dal govoriti, gluhim slišati, slepim videti, hromim hoditi, ki je vse bolnike ozdravil in celó mrtvece obujal: ljudje so jemali njegove darove, a hvaležni mu bili niso. Neprenehoma je iskal, a mnogo izgubljenih se ni dalo najti; in če so se našli, so ga izdajali in zatajevali. Dober pastir je bil, a le malo jih je sledilo njegovi palici na pašo čednostij. *Kaj more priti dobrega iz Nazareta?* so ga zasramovali in zaničevali ter se obrnili od njega. Povsodi je vspenjal roko k blagoslovu, a kakor da bi tega blagoslova od zgoraj ne potrebovali! Po najčistejši službi božji in ustanovitvi sv. zakramentov je hotel storiti to zemljo kot vežo nebeško, da bi tako vsak v Bogu našel mir, ki osrečuje. A svet je zbral vso zlobnost proti Njemu, da je bila zemlja živ pekel. In da je vse to res, da ni pretirano, prepričamo se kmalu še drugače: ako namreč le površno premislimo Njegovo obsodbo na smrt.

Edinorojeni Sin božji prevzame vse muke, ki bi jih mi morali pretrpeti. In kake so bile te muke! Le ozrite se na Oljsko goro, kako kleči, srce in roke v nebesa povzdignjene! Tako goreče moli in učenci njegovi le trenutek ne morejo ž njim čuti. — Kako je presunjen po veliki žalosti, in vendar poln dobrotljivosti gre naproti svojemu nezvestemu učencu, ki ga izdá s poljubom — za 30 srebrnikov! Kako ozdravi iz usmiljenja uho hlapcu svojega sovražnika! Sramotno z vrvmi zvezanega ga vlečejo pred sodnika. Poglejte ga pred sodiščem! Zasramujejo ga, pljujejo vanj, bičajo, v rdeč plašč ga oblečejo in mu ga zopet s krvavih ran trgajo in položé na glavo trnjevo krono. Le še natančneje ga pogledajte! Pred sodniki stoji. In kakšni pravični sodniki so to! O pravici nočejo ničesar vedeti. Slepa strast jih vodi. In to jih ne skrbi. Podkupljenih prič naberó — proti Jezusu. Kaj nihče ne ustavi teh sleparjev? Nihče ne odpre ust? Nikogar ne ustrašijo ta bogokletstva? Kriva prisega odloči na življenje in smrt. In kar sodniki v srcu mislijo, to pové ljudstvo na zunanje: kriči in vpije na Sina božjega: križaj ga, križaj ga! Njegova kri naj pride na nas in na naše otroke! In tistega, o katerem sta Bog Oče in sv. Duh pri Jordanu in na Taboru slovesno pričala, da je Sin božji, imenujejo bogokletnika. Za upornika in podpihovalca ljudstva obdolže tistega, ki ima svet odrešiti. Tisti je smrti vreden, ki velí dati Bogu, kar je božjega, in cesarju, kar je cesarjevega. Za manj vrednega kakor Barabo ga imajo in na križu mej dvema razbojnikoma mora viseti tisti, ki so mu pri rojstvu Kerubini in Serafini slavo peli!

Le ozrite se še na Sina božjega! Sam svoj križ nese, na križ ga pribijejo in vse mogoče muke si izmislijo, da bi Zveličar le grenkejšo smrti umrl. In umrl je za nas radovoljno ter se daroval kot dar zadoščenja nebeškemu Očetu. Vse truplo je bila ena rana, a tudi duše niso pustili brez muke. Poklekovali so zaničljivo predenj, brali sramotilni napis na križu in zahtevali čudežev. »Oh, kliče sv. Bernard, glava, ki pretresa zveličane duhove, je prebodena od trnov; obličje, lepše od vseh ljudij, je omadeževano od judovskih pljunkov; oči, svetlejše od solnca, so temne v smrti; ušesa, v katerih hozana angelov vriska, mučijo nesramni trdovratniki; noge, katerih podplati že zahtevajo češčenje, pribite so na križ z žebli; roke, ki so upodobile nebo in zemljo in vse, kar je, so raztegnene na lesu sramote. Celó telo je bičano in nič ni na njem prostega, kakor izsušeni jezik, ki pa je še moker od

ljubezni do sovražnikov, katerim odpušcanja prosi, spokorjenemu razbojniku nebeški raj obljubi, Marijo in Janeza tolaži, zmagovito besedo zakliče: *Dopolnjeno je!* ter izroči poslavljaljočo se dušo nebeškemu Očetu.« — Oh, on umira! In kakor izgine ob kraljevi smrti veselje po vsem kraljestvu, tako se odreče na mah vse stvarstvo svojemu veselju. Nebo se pooblači, solnce kot udani sluga svojega Gospoda pobegne takorekoč in skrrije svoje žarke, in zvezde popusté svoj naravni tir. Pregrinjalo v templu se pretrga, žalujoča zemlja izriva skale, grobi se odpirajo in že davno umrli se prikazujejo, strmeč povpraševaje s prerokom Caharijem: *Kake so te rane v tvojih rokah?*

»Vse stvarstvo ima sočutje z umirajočim Zveličarjem, govori sv. Jeronim; le ti, ubogi človek, za katerega je Jezus trpel in umrl, nimaš ž njim usmiljenja? Kako, krščanska duša, ki stojiš pod križem, ali moreš brez sočutja ostati proti svojemu Zveličarju?« *Kaj imam ti še storiti, kar ti nisem storil? Ali nisem vse za-te dal?* govori ti Kristus. O, upogni svoja kolena in moli besede, ki so se slišale postni čas pri križevem potu: *Tako je tedaj moj Jezus umrl? Res, umrl je na križu in zavoljo mene. O, moja duša, kaj boš sedaj počela? Oh, ne hodi proč, kakor le s skesanim in ponižnim srcem.*

Ne hrepenimo tedaj, ljubi moji, po sreči, katero svet ponuja in katera je pogubna. Hrepenimo po večni sreči, zakaj le ta je zanesljiva. Te sreče pa postanemo deležni le, ako hodimo za Kristusom. Slišali smo, kaj je storil on za nas, kakšno ljubezen je pokazal do nevrednih grešnikov. Vračujmo mu to ljubezen s tem, da hodimo po njegovih stopinjah. Pot za njim pa ni postlana z rožicami, ampak s trnjem. Ne branimo se križev, saj ga je Jezus sam nosil, ne hrepenimo preveč po veselju tega sveta, ki nam pravega miru ne more dati; zakaj le po ozki poti se pride v nebeško veselje. *Če bomo s Kristusom trpeli, bomo tudi s Kristusom kraljevali,* govori sv. Pavel.

Živel je v krasni palači začaran kraljevič. Stene so bile iz čistega zlata, okna iz dragega kamenja, vse pa je bilo z dragocenimi preprogami prevlečeno. V sredi dvorane se je šibila marmornata miza samih najboljših jedil in pijač. Vsega je imel kraljevič v izobilju, le iz palače ni mogel in na vratu je moral nositi lesen križec. Iz začetka se je počutil jako izvrstno in nič posebnega mu ni na misel hodilo. Ščasoma pa se je naveličal lesenega križa in želel je, da bi zlat križec krasil njegov vrat. Njegova želja se je izpolnila in dobil je zlat križec na vrat. Toda

glej! Nakrat se njegova dragocena oprava spremeni v strgana oblačilo, izginile so krasne preproge, palača je preminila, in kraljevič je tičal v ubožni koči.

Predragi v Gospodu! Ta pripovedka nas uči, da se križa, lesenega križa ne moremo iznebiti, tudi ko bi se nam še bolje godilo, ko bi ničesar ne pograšali, kakor ta kraljevič. In če se ga iznebimo in dobimo tudi križec zlat, tedaj gorjé nam! Vse naše veselje se izgubi, vsa lepota mine, vse prijetnosti izginejo, in smo ubogi berači pred Bogom. Ne branimo se torej križa, ki se ga iznebiti ne moremo. Okoristimo se ter se oprimumo križa Kristusovega z ljubeznijo. Mladenič! prostosti želiš. Toda ta prostost, ki je ne znaš izkoristiti, je zate pogubna in pokoplje ti lepo prihodnjost. Deklica! prostosti želiš. Ali prešibka si, da bi si mogla varovati prostost, ki ti pokoplje tvojo nedolžnost. Brezskrbna tičica izleti iz kletke — toda jastreb je že prežal nanjo, in hitro jo popade. Krščanski oče! Tarejo te križi, ki si jih skušaš odvaliti. Okleni se križa Kristusovega, in lažje jih boš prenašal. Krščanska mati! križi ti krivé hrbet, in dušne bolečine ti stiskajo srce. Ne pozabi, da so pod križem nebesa in bolečine so bile Kristusov delež na zemlji.

Kristus je končal svoj tek na zemlji. Premagal je smrt in pekel ter tretji dan vstal veličastno in častitljivo od mrtvih. Tudi mi bomo končali svoj tek na zemlji. O, da bi tudi mi premagali vse zapreke, ki se nam stavijo v dosego našega zveličanja; tako bomo premagali tudi mi smrt in pekel ter nekoč veličastno in častitljivo s Kristusom vstali k večnemu življenju. Vse to pa nam prinese le ljubezen do Kristusa in hoja za njim: *Ako hoče kdo za menoj iti, naj zataji samega sebe, zadene svoj križ na rame in hodi za menoj.* Amen.

P. Bohinjec.

Velikončna nedelja.

I. Vstajenje in svetniki.

Jezusa iščete Nazareškega, križanega; vstal je, ga ni tukaj.

Mark. 16, 6.

Pobožne žene: Marija Magdalena, druga Marija, mati Jakoba in Saloma so bile vse potrte, ko so tisti dan po soboti zjutraj na vse zgodaj šle k grobu, da bi ondi mazilile Jezusovo truplo.

Žalostna sta bila tudi oba učenca, ki sta velikonočno nedeljo popoldne šla proti trgu Emavs. Nemogoče nam je vtopiti se v globoko žalost Jezusovih prijateljev, dokler so ga mislili — še v grobu ležečega. Ravno tako pa je nepopisno tudi veselje zvestih Jezusovih prijateljev, ko so nekateri po angelu, drugi pa naravnost po veličastni Zveličarjevi prikazni izvedeli, *da je Gospod res vstal*, kakor jim je bil sam napovedal poprej. Kdo je v stanu dopovedati njih radost, s katero so hiteli od znanca do znanca naznanjat to preveselo novico? Kdo opiše njih pristrčno veselje, ko so izvedeli, da se je vstali Zveličar prikazal Mariji, presveti Materi, Simonu Petru, Mariji Magdaleni, dvema učencema? Početkom je bilo to veselje seveda bolj čutno, hočem reči, veselili so se s prva najbolj zato, ker jim je bil zopet dan oni najljubeznivejši prijatelj, od katerega jih je bila ločila grozovita smrt; potem pa se je pridružilo tudi višje, duhovno veselje, izvirajoče iz preimenitne resnice vstajenja Kristusovega.

S svojim vstajenjem se je Kristus spričal Sina živega Boga, spričal se je Odrešenika in Zveličarja sveta, spričal se je resničnega oznanovalca nebeških nauk. Njegovi učenci pa so dobili s tem najtrdnejši dokaz, da njih vera ni bila prazna, našli so s tem tudi najbolje poroštvo, da bodo, ker je Jezus vstal, vstala od mrtvih tudi njih trupla.

Tudi mi smo večkrat žalostni v življenju, bodisi, da nam nemila smrt pobere katerega izmed naših predragih, bodisi, da mislimo na lastno smrt, katera nas prej ali slej odtegne dobrim prijateljem in privajenemu poklicu. Žalostni se oziramo po grobeh, kateri povzročijo toliko solz marsikateri družini. Toda, kako drugačno je grobovje, ako imamo pred očmi vstajenje teles! Potem so nam grobi le vrata v večno življenje, potem nam je smrt le božja dekla, katera nam odvzame težo in vročino zemeljskih dnij; potem nam je smrt le nastop večnega delopusta. Tedaj nam je grobišče le tisto polje, na katerem je videl prerok Ecehijel (p. 3, 7.) polno suhih kostij; vanje pa je šinila Gospodova beseda, in so oživele. Sv. vera nam kaže grobe le njivo božjo, kamor se vseje strohljivo, da izraste iz nje nestrohljivo, kakor nas zagotavlja sv. Pavel.

Tako so svetniki božji mislili, čutili, verovali in živeli po tem. Spomin na vstajenje Jezusovo in upanje v lastno vstajenje jim je sladilo življenje. In ker so nam svetniki sploh vzorniki našega življenja, t. j. za Jezusom najvišji

zgled krščanskih čednostij, zato sem si namenil skozi več nedelj na svetnikih kazati, kako moremo in moramo tudi mi delovati za svoje zveličanje.

Pa vrnimo se k vstajenju! Razdrobno si nauk, ki ga nam dajejo svetniki o vstajenju, v nekatere posameznosti.

1. Pred vsem so svetniki vedno zvesto verovali v vstajenje Kristusovo in v vstajenje teles sodnji dan. Vstajenje Jezusovo je bilo svetnikom kakor pečat, kakor sklepni kamen celega odrešilnega dela Zveličarjevega. Trdna je bila ta njihova vera, opirajoča se na svetopisemske dokaze in na spričevanje usnega izročila. Dalje pa so imeli svetniki tudi neomahljivo vero, ker je *Kristus, prvina spečih, vstal od mrtvih, da bodo po njegovi obljubi v Kristusu vsi oživeljeli*. (I. Kor. 15. 20, 22.) Prepričani so bili svetniki, da bi brez vstajenja Kristus ne bil Bog in mi ne kristijani. In kolikorkrat so kje vstali kaki krivoverci zoper to resnico, vselej so se jim svetniki krepko uprli ter potegnili se z besedo in, če treba, celo s svojim življenjem za to resnico. Tako je spisal sveti Pavel zoper nekatere Korinčane celo 15. poglavje svojega prvega lista o tej resnici. Ob času sv. Klemen a, četrtega papeža in učenca sv. Petra, se je ondi zopet pojavila neka taka kriva vera. Njeni pripadniki so preganjali celo najpobožnejše duhovnike. Sveti Klemen jim piše posebno pismo, ki je ohranjeno še sedaj, in v katerem se sklicuje na Kristusovo vstajenje, na božjo vsemogočnost in previdnost, pa na primere v naravi, kakor na vinsko trto, ki polagoma požene mladike ter rodi slednjič sladak sad; primerja vstajenje tudi z žitnim semenom, katero se vrže v zemljo, kjer segnije, ozeleni in obilen sad rodi. Sv. papež je za Jezusa dal tudi svoje življenje. Vrlega zagovornika vstajenja teles pa je Bog tako čudežno poveličal, da se je njegovo truplo nepokvarjeno ohranilo v dnu morja; in znano je, da sta sv. Ciril in Metod njegove svetinje prinesla v Rim, kjer stoji stara, častitljiva cerkev sv. Klemen a.

2. Na svojo vero v vstajenje so stavili svetniki tudi vse svoje upanje. Vera v vstajenje jim je bila kakor zvezda vodnica, potujočim po mračni zemeljski dolini. Na Jezusa, na njegove rane so se ozirali, ako jih je trla teža dneva, na njega so se ozirali, ako je žalost napolnovala njih srce, na njega so se ozirali, ko se je njihovega življenja poslednji dan že nagnil. (Luk. 24, 29.) Ko se je sv. oče Leon IX. v hudem letu 1054. po silnih naporih

svojega višjepastirskega poklica ter po vjetništvu normanskem slednjič bolan vrnil iz Beneventa v Rim, zbral je še svoje zadnje moči vkupaj ter se dal nesti v vatikansko cerkev, kjer je, sebi pripravljeni grob ogledovaje, izrekel te-le nadepolne besede: »Bodi mi blagoslovljeno moje poslednje ležišče! Sprejmi me veselo in bodi mi ob dnevu povračila ženitovanjski kraj vstajenja, odkoder pojdem k svojemu ženinu. Zakaj jaz verujem, da moj Odrešenik živi, da bom sodnji dan vstal iz zemlje ter bom v svojem mesu gledal Boga, svojega Zveličarja.«

3. Ker je bila v svetnikih tako močna vera v Kristusa in upanje v prihodnje vstajenje tako trdno, zato so svetniki tudi delovali na podlagi teh čednostij. Ljubezen božja in ljubezen do bližnjega je vladala njih življenje. Vedno so iskali to, *kar je gori, kjer je Kristus, sedeč na desnici božji* (Kol. 3, 1.), in nikoli se niso izgubili v posvetnem šumu in brezdelnem življenju. Od Kristusa so se učili svet premagovati, same sebe zatajevati in vse križe vdano in potrpežljivo prenašati. Vestno so se držali tega, da mora bivati njih neumrjoča duša po milosti božji neomadeževana v neoskrunjenem telesu, v tistem telesu, katero ima enkrat biti častitljivo poveljano. Modro so rabili čas, ki ga jim je dala božja previdnost, da v njem delujejo le nekoliko trenutkov za neskončno večnost ter tukaj vsejejo mnogo dobrega semena, ondi pa obilno žanjejo. Zato so se na vso moč trudili za telesna in duhovna dela usmiljenja, ker so vedeli, da bodo sodnji dan vsi tisti, ki smo jim v življenju storili kaj dobrega, stali nam za priče pred božjim sodnjim stolom. Sveta ljubezen je navduševala svetnike za večne zaklade v nebesih. Zato so mnogi zapustili vse posvetno ter šli v puščave skrbet edino le za veselo vstajenje.

Ko je sv. puščavnik Anton, 105 let star, čutil, da se mu bliža zadnja ura, bal se je, da bi ne pokopali njegovega trupla po egipčevski šegi, da bi je namreč mazilili, zato je rekel dvema svojima učencema, naj ga pokopljeta po navadi starih očakov, in njegovega groba ne izdasta nikomur, »zakaj«, tako je rekel, »ko pride vstajenja dan, prejel bom to svoje telo célo in nepoškodovano iz roke Jezusa Kristusa.«

4. Ker so svetniki svoj pogled vedno obračali na slavo častitljivega vstajenja, zato se niso bali smrti, ampak so še hrepeneli po nji. Sv. Pavel govori v imenu vseh, ko pravi v listu do Fil. 1. p., da želi *razvezan in s Kristusom biti*. Bili pa so svetniki zadovoljni tudi z vsake vrste smrtjo, kakeršno jim je pač

odločila božja previdnost. Naj se jim je bližala smrt doma ali v tujini, po naravnem ali prisilnem potu kot mučencem, vselej so si rekli, da jih kliče Bog s tega sveta in izročali so svoje duše v roke nebeškega Očeta.

Ko so sv. Moniko nekoliko pred smrtjo poprašali, če ji ni hudo zaradi tega, ker bodo njeno truplo pokopali v tuji zemlji, na Laškem namesto v Afriki, rekla je: »Od Boga ni nobena reč daleč in ne bojim se, da bi sodnji dan Bog ne vedel, kje naj me obudi.«

Pri vsem tem pa so svetniki vedeli, da si morejo srečno smrt in veselo vstajenje priboriti le s svetim življenjem in zaslužiti z milostjo božjo. Zato so imeli vedno pred očmi opomin Zveličarjev, da je treba moliti, da je treba čuti, da je treba po zgledu pametnih devic imeti v svetilnicah pripravljeno olje, t. j. čednosti in dobra dela za prihod Ženinov. Svetniki so si po navodu Jezusovem prizadevali biti zvesti delavci v vinogradu Gospodovem, in zvesti hlapci, kateri svoje darove prav obračajo. Trudili so se Kristusa posnemati v ponižnosti in trpljenju, da bi bili ž njim častljivo povišani in poveljčani. V imenu vseh svetnikov in v imenu svetih mučencev govori zopet sv. Pavel v listu do Fil. (1, 21.): *Kristus je meni življenje in smrt dobiček.*

Za sklep današnje pridige si ne morem kaj, da bi vam ne vzel v misli tistega prelepega pogovora med nebeškim Učenikom in med Marto, sestro Lazarjevo, ki je bil umrl pred štirimi dnevi. Ko Marta sliši, da pride Jezus v Betanijo, hiti mu naproti ter reče: *Gospod, ko bi bil ti tukaj, bi moj brat ne bil umrl. Pa tudi sedaj vem, da ti bo Bog dal, karkoli ga boš prosil. Jezus ji reče: Tvoj brat bo vstal. Marta mu reče: Vem, da bo vstal ob vstajenju, poslednji dan. Tedaj Jezus slovesno izpregovori, rekoč: Jaz sem vstajenje in življenje; kdor v me veruje, bo živel, akoravno umrje. In kdorkoli živi in v me veruje, ne bo umrl vekomaj. Veruješ to? Marta odgovori: Kaj pa, da verujem, Gospod, da si ti Kristus, Sin živega Boga, ki si na ta svet prišel. (Jan. 11.)*

Oj, kristijanje! Tako moramo tudi mi verovati, upati in spoznavati o Jezusu Kristusu in o vstajenju mrtvih. Potem nam bodo vsako leto velikonočni prazniki donášali najboljšo tolažbo ter nas navdajali z najlepšimi upi. V duhu namreč bomo tudi sebe videli med tistimi presrečnimi, ki bodo sodnji dan poveljčani vstali ter se vstopili na desnico Njega, kateri je bil sicer

vélíki petek križan, a je na velikonočno nedeljo zjutraj s pove-
ličanim telesom in poveličano dušo vstal od mrtvih in biva sedaj
v veličastvu Boga Očeta kot kralj nebeške slave, kjer mu doní od
vseh izvoljencev božjih večna aleluja. Amen Val. Bernik.

2. Današnji praznik je dan veselja.

Vstal je, ni ga tukaj. Mark. 16, 6.

Pred kratkim smo obhajali spomin britkega trpljenja in smrti
Kristusove, in — danes že praznujemo Njegovo častitljivo vsta-
jenje. Pred kratkim smo videli Gospoda v največjem ponižanju,
in danes nam ga kaže sv. cerkev v slavi in veličastvu. Kako hitro
se je to premenilo. *Vstal je, ni ga tukaj*, — s temi besedami je
oznanil angel Jezusovo vstajenje pobožnim ženam, ki so zgodaj
zjutraj prišle k grobu, da bi še enkrat mazilile Telo Gospodovo;
vstal je, ni ga tukaj, te besede ponavlja pa za angelom danes tudi
sv. cerkev ter vabi vse vernike, naj se veselé vstajenja Jezusovega.
Sv. cerkev se res veseli današnjega dneva. Zakaj slekla je črno,
žalno obleko ter se oblekla praznično. Nič več ne vlada tema po
cerkvah, kakor je bilo veliki petek v znamenje, da je ležal v
grobu Oni, ki se je imenoval *luč sveta*. Nič več se ne razlegajo
otožne pesmi preroka Jeremija, ampak prepeva se mesto njih ve-
selo: aleluja. — Toda to še ni dovolj. Sv. cerkev kaže svoje ve-
selje tudi s tem, da nosi vstalega Zveličarja v slovesnih procesijah
okrog, kakor bi hotela vso naravo opominjati, naj skaže dolžno
čast vstalemu Gospodu.

Na kratko hočemo pokazati, kako in zakaj je današnji
praznik dan veselja: 1. za Kristusa, 2. za Marijo, in
3. tudi za nas.

I. a) Vesel je današnji dan najprvo za Gospoda Jezusa.
Danes je bilo končano trpljenje Njegovo. Saj célo njegovo živ-
ljenje ni bilo družega, kot nepretrgana vrsta nadlog. Zakaj On ni
prišel tu sem na svet se veselit, ampak prišel je trpet in nas
odrešit. Trpel je že koj od začetka kot otrok revščino in pre-
ganjanje. Rojen je bil v zapuščenem hlevcu zunaj mesta Betle-
hema. O, kaka revščina je bila tam! Slabe jasli so bile njegova
zibelka, malo slame njegova posteljica, tanke plenice njegova odeja.
Zakaj Marija mu ni mogla postreči, ker je bila sama revna. Pa še

v tem zapuščenem hlevcu ni bil varen. Vladoželjni Herod ga je mislil umoriti, zato je moral bežati pred njim v daljni Egipt. Torej že kot otrok je bil zaničevan in preganjan; že kot otrok je trpel.

In pozneje, ko je začel učiti s 30. letom, se je še pomnožilo njegovo trpljenje. Da bi našel izgubljene ovčice, zato je prehodil vso deželo. *Hodil je od kraja do kraja*, pravi sv. pismo. Bil je večkrat truden od težavnega pota; trpel je lakoto in žejo — kot pravi človek. Vrhunec pa je doseglo njegovo trpljenje veliki petek. Ne bomo tega na drobno naštevati, kaj da je trpel — opomnimo le: Njegovo trpljenje je bilo tako veliko, da po vsi pravici zasluži ime *mož bolečin*, kakor ga imenuje prerok Izaija. Njegovo trpljenje je bilo tako veliko, da je smel po vsi pravici s križa zaklicati: *O, vi vsi, ki tukaj mimo greste, povejte, ali je kakšna bolečina taka, kakoršna je bolečina moja?* — In glejte, z današnjim dnem je vse to minilo. Od sedaj naprej ne more nič več trpeti; judje ga ne morejo umoriti. In vse prejšnje rane so se zacelile. Telo ni bilo krvavo in razmesarjeno, ampak lepo in čistljivo. Videle so se pač tudi po vstajenju še Njegove petere rane: na rokah, na nogah in na strani — toda te rane niso napravljale bolečin, temveč so se svetile kakor solnce. Konec je bil sedaj trpljenju. In to je gotovo veselje za Kristusa, čegar človeška narava se je tolikanj bala bolečin, da je trikrat molil: *Oče, ako je mogoče, naj gre ta kelih trpljenja od mene.* — In mi, ki smo žalovali s trepečim Zveličarjem, imeli sočutje in usmiljenje ž njim — mi se danes ž njim vred v srcu veselimo!

b) Vesel je pa za Kristusa današnji dan tudi zato, ker je bil — svet odrešen. Svet odrešit od pekla in greha, ljudem zopet nebesa odpret, katera je zaprl prvi greh — to je bila srčna želja Jezusova. Ta želja ga je prignala na zemljo in pribila na križ. In to svojo srčno željo je videl danes dopolnjeno. Svet je odrešen, nebesa so odprta, ljudje se zopet lahko izveličajo, kar pa pred njegovo smrtjo ni bilo mogoče. Njegovo oko je gledalo v prihodnost, za več let naprej; in kaj je videlo? Tisoče mučenikov, devic, spoznavalcev, kristijanov obojega spola, vsacega stanu. Videlo jih je izveličane, — brez njegove smrti bi nikdar ne bili gledali obličja božjega. In ta misel, da je tolikim v nebesa pomagal, ga je navdajala z veseljem. In kaj se mi iz tega učimo? To, da skrbimo za izveličanje svoje duše! Zakaj, če je Kristus sam toliko zanjo storil, da res nič več storiti ni mogel, tudi mi ne bodimo

leni v dušnih rečeh; če Kristusa samega naše izveličanje toliko veseli, se še mi zanj prizadevajmo, in sicer ne šele v starosti, ampak začnimo že v cvetoči mladosti!

II. Vesel je današnji dan za blaženo Devico Marijo. Marija je bila Mati Jezusova, zato ga je ljubila. Nobena mati še nikdar toliko ni ljubila svojega otroka, kakor je ljubila Marija Zveličarja; ljubila ga je kot svojega Sina; ljubila ga je kot Boga. In ker ga je ljubila, zato je bila žalostna, ko ga je videla trpeti. Slišala je, kako ga sovražijo, zaničujejo in preganjajo — in to jo je bolelo. Videla ga je na križu vsega z ranami obdanega, pa mu jih ni mogla zaceliti; slišala ga je tožiti: *Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil?* pa ga ni mogla potolažiti; ni mu mogla pomagati! Kolika bolečina to za ljubeče njeno materino Srce! Vsaka zaničljiva beseda zoper njenega Sina je bila oster meč za njeno materino srce! »Kar je njen Sin trpel na telesu, to je Marija trpela na duši«, pravijo cerkveni učeniki.

In zdaj — kdo more popisati njeno radost, ko se ji Jezus prikaže po svojem vstajenju! Sv. pismo nam sicer pové, da bi se bil Jezus prikazal tudi Mariji, kakor se je prikazal drugim pobožnim ženam in učencem. Pa z gotovostjo lahko trdimo, da se je gotovo najprvo prikazal svoji materi. Zakaj, če se je On prikazal drugim, kako bi bil mogel pozabiti na svojo mater, katera je več trpela, ko vsi drugi; katero je bolj ljubil, ko vse druge; katera je bolj žalovala ob njegovi smrti, ko vsi drugi. In ako Zveličar na križu, v svojih največjih bolečinah ni pozabil na Marijo, temveč jo izročil sv. Janezu, gotovo tudi pozneje ni nanjo pozabil, ko je tako častitljivo od mrtvih vstal!

In kdo more popisati njeno radost, ko ga je videla tako častitljivega stati pred seboj! Nič več ni bil s krvjo oblit, ampak svetil se je kot solnce. Gotovo ji je Jezus govoril: »Glej, o Mati, konec je trpljenju in mojemu poniževanju! Zahvaljujem se ti za sočutje in ljubezen, s katero si me spremljevala do križa.«

III. Vesel je današnji dan slednjič za nas vernike in sicer prvič že zato, ker se moremo zveličati; drugič zato, ker je Kristusovo vstajenje zagotovilo, da bomo tudi enkrat častitljivo iz grobov vstali ter šli v večno veselje tudi s svojim telesom. Vsi bomo torej enkrat vstali. To resnico nam spričuje Kristus sam, ko pravi: *Jaz sem vstajenje in živjenje; kdor me v veruje, bo živel, akoravno umrje. In kdorkoli živi in v me veruje, ne bo umrl vekomaj.* Ta misel na prihodnje častitljivo vstajenje je zelo tolažljivo za vernega kristijana. Ta misel mu lajša težave tukaj na zemlji, ker

dobro vé, da ne bodo vedno trajale; ker dobro vé, da bo plačilo tem večje, čim več bo trpel za sv. vero. Ta misel na prihodnje vstajenje je storila, da se niso mučeniki nobenega trpljenja bali.

Vsi bomo sicer vstali, a ne bomo vsi spremenjeni. Telesa pravičnih bodo podobna Jezusovemu častitljivemu telesu; bodo se svetila, kakor solnce. Torej, ako hočemo enkrat mej izvoljene prišteti biti, ako se hočemo iz dna srca veseliti s Kristusom in Marijo, moramo se sedaj varovati greha. Kristusovo vstajenje današnji dan je glasen klic in opomin do vseh grešnikov, da naj tudi oni vstanejo iz groba svojih grehov, t. j. da naj opravijo dobro velikonočno spoved in obhajilo s trdnim sklepom, se z božjo pomočjo zanaprej poboljšati. Potem še-le se bodo mogli v resnici ž njim in Marijo veseliti in ž njim enkrat kraljevati. Amen. — k.

Velikonočni ponedeljek.

Učenca, gredoča v Emavs, vodnika k sv. Rešnjemu Telesu.

Ko sta se (učenca) pogovarjala in izpraševala, se je tudi Jezus približal in je šel ž njima. Luk. 24, 15.

To je dan, katerega je Gospod napravil; veselimo in radujmo se v njem! S temi besedami sv. apostola Pavla napeljuje sveta cerkev v celi osmini vstajenja Kristusovega vernike k veselju. In kaj bi ne bili veseli? Saj je z Gospodovim slavnim vstajenjem dovršeno delo našega odrešenja. Sv. Avguštin pravi: »Prišel je Kristus, in spolnile so se vse prerokbe prerokov v njegovem rojstvu, življenju, v besedah, delih, v smrti, vstajenju in vnebohodu.« Vrata nebeška nam torej stojé odprta. Na nas je sedaj, da jih kdaj srečno prestopimo.

Predragi v Kristusu! Mi kristijani pa opazujemo lahko uprav v naših dnevih še neko drugo slavno, častito vstajenje. Devetnajsto stoletje je dospelo do svojega večera; še par let in stopili bomo v novo, dvajseto stoletje. — Kakor se po viharnem dnevu, po gromu in blisku oblaki razpodé, in krasna zarja na večer čarobno obsveti sinje nebo, naznanjajoč lepši, bolj miren in srečen dan, tako vstaja v naših dnevih, koncem 19. stoletja veličastna krščanska zarja na svetovnem obzorju, zarja, ki napoveduje lepše,

bolj mirno in srečno novo stoletje, nego je bilo devetnajsto, katero se po vsej pravici naziva »stoletje prevratov«.

Kristijani! Dà, krščanska zarja vstaja, krščanska zavest se budi, razširja, utrjuje! Katoliška cerkev, nevesta Kristusova, od sovražnikov njegovih in svojih toliko preganjana, zatirana in celó za mrtvo, pokopano proglašena, vstaja zopet poveljučana, pomlajena, kot gospa in kraljica vesoljnega sveta! Kakor je Jezus vstal iz groba vkljub temu, da so težak kamen zavalili na njegov grob in ga celó zapečatili ter s stražo obdali, tako vstaja tudi nevesta njegova, sv. katoliška cerkev, vkljub temu, da so cele gore kamenja krivic na-njo navalili, misleč, da jo pokopljejo za vselej, vkljub temu, da so njen namišljen grob celó uradno zapečatili in žugali z ostrimi kaznimi tistemu, ki bi se predrznil ta pečat porušiti ali odtrgati, — dà, celó vkljub temu, da so njen grob obstopili možje, najveljavnejši izmed vseh, ki so mislili, da imajo cel svet v oblasti svoji, torej tudi njo, nevesto Kristusovo, ki je na tem svetu, čeprav ni od tega sveta!

Tudi tega slavnega, nad vse častitega vstajenja se smemo danes veselo in hvaležno spominjati. Zakaj, kakor Kristusovega vstajenja vse laži, vsi uradni odloki niso mogli utajiti, tako tudi vstajenja sv. katoliške cerkve ne more utajiti nobena laž, noben odlok, sploh nobena sila, četudi morda nosi celo kopo uradnih pečatov. Ta veličastna krščanska zarja nam priča, da se vresničijo preroške besede kardinala Maninga: »Dvajseto stoletje bo last ljudstva in postav katoliškega blagostanja.«

Zemlja se je tresla, ko je Jezus vstal iz groba; a vendar celó mnogi njegovih najboljših učencev niso hoteli verovati, da je Gospod res vstal. Grozno preganjanje in trpljenje njegovo jih je tako prevzelo in osupnilo, da so jeli v veri omahovati. Ni čuda, da je zaradi tega pojemale tudi njih zaupanje vanj, pojemale in se ohladila tudi njih goreča ljubezen. Potrti in klaverni so begali semtertje v strahu, kaj bo iz tega prišlo, misleč, da so prevarani, da je vse nesrečno končano.

Taka otožnost, nezaupnost in skoro obupnost je mučila tudi učenca, ki sta šla iz Jeruzalema v Emavs, najbrže zato, da bi zadnje bridke dogodke nekoliko pozabila in svoje užaljeno srce umirila.

Predragi! Takih malosrčnih učencev ima Jezus mnogo, mnogo še sedaj v vrstah svojih vernikov, dà, celó v tistih vrstah, katere moramo prištevati ne med slabejše, temveč med boljše,

med zveste. So katoličani, ki ljubijo s polnim svojim vernim srcem sv. katoliško cerkev kot svojo mater, a vsaka najmanjša nje nepravilnost in neugodnost jih takoj zbega in oplasi, da obupajo sami nad seboj in nad vso katoliško stvarjo, vkljub temu, da tudi oni gledajo dan na dan vstajati krščansko zarjo, vkljub temu, da se sv. cerkev vzdiguje s tako silo, da vse vre zaradi tega in se takorekoč zopet zemlja trese.

Takim omahujočim, malovernim katoličanom hočem pokazati, v čem so podobni učencema, ki sta šla v Emavs, in kaj je zlasti njim potrebno.

I. Učenca sta šla iz Jeruzalema v Emavs. Jeruzalem znači »mesto miru«, Emavs pa »kraj vročih vodâ«. Šla sta tje, kakor sem že omenil, najbrže zato, da bi žalne spomine zadnjih dni nekoliko pozabila in srce umirila. Šla sta iz »mesta miru« v »mesto vode«. Kak pomen! Ko bi se jima Jezus med potjo ne pridružil, bi najbrže popolno zgubila srčni mir, ker ljubezen do Jezusa bi zvedenela, kakor je vera z upanjem vred že zelo omahovala.

Potrta, zamišljena sta stopala s povešenima glavama po samotni cesti proti Emavsu. Česar jima je bilo polno srce, o tem so jima usta govorila. Grozen prizor, katerega sta pred malo dnevi videla na gori Kalvariji, jima ne gré iz spomina. Vse njih misli so na to kakor prikovane. Drug drugemu sta razodevala zaupno svoj strah, svoje pomisleke in dvome, ter drug drugemu sta skušala raztolmačiti to mučno praznoto, katero sta vedno hujše čutila v svojem srcu. Vedela sta sicer, da so žene našle grob Gospodov prazen, a vedno iznova so uhajale njiju misli nazaj tje na Kalvarijo, kjer je z grozno smrtjo končal njih Učenik svoje življenje. —

Tema učencema je v naših časih podobnih mnogo katoličanov. Vzgodno je njih življenje. Vsi polni so ognja za vse dobro; cel svet bi radi vneli v ljubezni do Jezusa. Toda, če se jim kaj neugodnega pripeti, če vidijo, da nedolžni ljudje po krivici trpé, da sv. cerkev sama mora mnogo trpeti, potem so hitro vznemirjeni. Ako le kake stvari, kake okoliščine ne umejo, ali se ne zgodi po njih volji, hitro se vprašujejo: Kako je to mogoče? Zakaj Bog to pusti? V takih mučnih dvomih, katerim se udajo, omahuje njih vera, peša njih upanje in se ohlaja njih ljubezen do Boga in do sv. cerkve, češ, saj je ves trud zastonj.

Vsi taki kristijani kažejo z onima učencema vred premalo ljubezni do Boga in preveč do sveta. Ker preveč zaupajo svojim močem, zaupajo premalo Bogu, in zato jim ne dá tega, kar si želé, ali pa jim vsaj ne dá v tisti meri, kakor si želé. Kristus je po hudem trpljenju in britki smrti slavno zmagal, in enako usodo ž njim mora deliti njegova nevesta, sv. katoliška cerkev in vsak posamezen zvest kristijan. Sv. Avguštin pravi: »Na tem svetu ne se bati, ne žalovati, ne delati, ne v nevarnost priti, je nemogoče; toda zelo važno je, iz kakega vzroka, v kakem pričakovanju, iz kakega namena kdo trpi.« Če hočemo biti zvesti učenci Jezusovi, moramo biti pripravljeni piti ž njim tudi kelih trpljenja. A če tega ne moremo in nočemo, tudi ž njim vstali ne bomo. Sv. Bernard govori: »Modrost se najde v Kristusovem uku, pravica v Kristusovem usmiljenju, zmernost v Kristusovem življenju, srčnost pa v Kristusovem trpljenju.« Sv. Janez Damaščan razlaga trpljenje tako-le: »Vidimo, da zelo mnogi pravični lakoto in krivico trpé; grešniki pa in krivičniki, da imajo bogastva in veselja v izobilju. Toda kdo bo kdaj sumničil to delo pravične sodbe in modre previdnosti? Prišlo bo vstajenje, zakaj Bog je pravičen, in tistim, ki vanj zaupajo, bo poplašal.«

Zato, predragi v Kristusu, kadar ne moremo prav umeti večnih sklepov božjih, katere gledamo, da se izvršujejo nad sveto katoliško cerkvijo ali nad nami, takrat ne hodimo ven iz Jeruzalema, iz mesta svojega srčnega miru, v Emavs, v mesto vode, kjer nam utegne vsa ljubezen do Boga zvođeneti in se ohladiti; ne hodimo ven iz miru, da bi Jezus moral hoditi za nami nas poučevat in izpreobračat, kakor je šel za učencema, temveč ostanimo lepo doma in čakajmo tu Jezusa v pobožni molitvi, da se stvar ugodno razvije in nam on pomaga!

II. Ko sta učenca gredoč v Emavs med potjo žalostno govorila in ugibala to in ono, pridruži se jima Jezus kot tujec; a nista ga spoznala. Povedal jima je, zakaj je moral Jezus trpeti. Odkril jima je skrivnost načrt božje modrosti in usmiljenosti, kakor se je kazal vedno očitneje že v prerokbah prerokov. Dokazal jima je, da je Jezus moral trpeti kot Zveličar, in da je uprav njegovo trpljenje bilo neizogiben pogoj, da se doseže ona slava in sreča, katero je opetovano obljubil, o kateri pa sta imela do cela napačne pojme. Tako je dovedel tujec učenca do tega, da sta umela delo odrešenja. In Odrešenik sam je bil, ki jih je učil; pa spoznala ga nista, čeprav sta poprej živega velikokrat videla. Zakaj ga nista

spoznala? Sv. Gregorij Veliki pravi: »Gospod se je prikazal dvema učencema, gredočima, a ne verujočima; a svoje prikazni jima ni dal spoznati. Storil je to zunanje v njih telesnih očeh, kar je izvršil znotraj v njih dušnih očeh. Učenca sta namreč z dušo svojo v srcu i ljubila i dvomila. Gospod pa jima je bil zunanje pričujoč; a kdo da je, ni povedal. Ker sta o njem govorila, jima je dal svojo pričujočnost; ker pa sta ob enem o njem dvomila, ni se jima dal spoznati.«

Pa vkljub temu, da učenca Jezusa nista spoznala, jima je vendar-le srce gorelo v ljubezni do njega. Ta ogenj ljubezni je užgala že sama pričujočnost njegova, ki je pregnala hitro iz srca ves strah, vse dvome, ter mučno praznoto v njih napolnila z najslajšimi tolažili in občutki, z živo vero in trdnim zaupanjem vanj.

Kakor se je Jezus pridružil dvema učencema in jih poučil in potolažil, tako se rad pridruži vsakemu kristijanu, ako se ta le hoče ž njim pogovarjati, t. j. moliti. Saj molitev je pogovarjanje z Bogom. Zato smemo reči, da sta onadva učenca molila, ko sta se z Jezusom gredoč pogovarjala.

Ako nas torej tarejo skrbi za nas same ali za sveto katoliško cerkev, katero gledamo v neprestanih viharjih, moramo moliti in zopet moliti. V molitvi bo Bog nam govoril in nas tolažil. Zaradi molitve, katero verniki dan za dnevom opravljajo za sv. katoliško cerkev, Bog dopušča, da se časi obračajo na bolje.

Časi, v katerih živimo, so tako zmedeni, tako nevarni, da smemo s psalmistom klicati (ps. 13, 7): *Kdo bo dal s Sijona Izraelu rešenje?* In kot odgovor nam doné besede sv. Bernarda: »Svet kliče: jaz bom prenehal; meso kliče: jaz bom okužil; hudič kliče: jaz bom goljufal; Kristus pa pravi: jaz bom pomagal.« Dá, predragi, uprav v naših časih, ko se na človeško pomoč skoro ne moremo in ne smemo več zanašati, moramo najbolj zaupati v Boga; saj pravi sv. Ambrož: »Na božje usmiljenje moramo tem bolj zaupati takrat, ko vsa pomoč človeška nič ne pomaga.«

Sv. katoliška cerkev je bila pred nekaterimi leti v takih stiskah, da so jo njeni sovražniki že proglasili kot ukončano. Njenemu poglavarju, papežu, so vzeli vso svetno oblast in mu tudi duhovno omejili in obtežili, kolikor so jo mogli. Vresničile so se nad njo skoro besede sv. pisma: *Ona, ki je bila svobodna, postala je dekla*, (I. Mark. 2, 11.) In v teh groznih razmerah, ko je bila izdana vsem sovražnikom brez pomoči, kje naj je iskala pomoči? Slušala je

opomin sv. Ambroža: »Molitve in solze so orožje cerkve.« Jokala in žalovala je vesoljna sv. cerkev; a ob enem so vsi verniki pomnožili svoje molitve ter kakor velikanska lepo vrejena vojna četa takorekoč nebesa naskočili — s svojimi gorečimi prošnjami do Boga. Zlasti opozarjam na one molitve, katere se že nekaj let sem opravljajo po sv. maši, v katerih prosimo Boga »za pomoč in povišanje matere sv. katoliške cerkve«, ter se obračamo na nadangelja sv. Mihaela, naj on kot vojskovodja angeljskih trum vse sovražne duhove zažene v pogubljenje.

Glejte, kristijani! Trkali smo na vrata božjega usmiljenja in odprla so se nam; iskali smo in smo našli. Katoliška cerkev zmaguje najljutejše, najbesnejše sovražnike svoje ne s krvavim orožjem, temveč — z molitvami in solzami! Kristus se poraja zopet v življenju narodov kot njih kralj, kot kralj vseh vekov! Vsem zakletim sovražnikom njegovim bi zaklical s sv. Hijeronimom: »Poglej roke, jud, katere si prebodel; poglej njegovo stran, Rimljan, katero si presunil; poglej telo, ali je ravno tisto, o katerem ste govorili, da so ga učenci skrivaj odnesli!« Da, le glejte vsi neverniki in judje, katerim je Jezus v posmeh in pohujšanje! Oni, katerega ste že neštevilnokrat proglasili kot vničnega, pokopanega, on vstaja zopet zmagoslavno iz groba pozabljivosti, kamor ste ga v svoji domišljiji pokopali. Oj, kako resnične so besede sv. Hilarija: »To je lastnost sv. cerkve, da takrat zmaguje, kadar trpi; takrat ume, kadar se ji očita; takrat doseže, kadar je zapuščena!« In zopet: »To je lastno cerkvi, da, kadar je preganjana, cvete; kadar je zatirana, raste; kadar je prezirana, napreduje; kadar je žaljena, zmaguje; kadar je napadana, spoznava; takrat stoji, kadar se zdi, da je že premagana.«

Kakor je v učencema na potu srce gorelo, ko jima je Jezus govoril, čeprav ga nista spoznala, tako morajo, kristijani, tudi naša srca goreti za Jezusa, čeprav ga ne vidimo; ker v teh slavnih zmagah svete katoliške cerkve, katere gledamo sedaj dan za dnevom križem sveta, nam on glasneje in oditneje govori, nego bi nam sploh mogel na kak način govoriti; veličastnejše kaže svojo večno moč, nego jo je kdaj!

III. Učencema se je tujec tako priljubil, da sta ga, prišedša v Emavs, vabila s seboj v prenočišče, rekoč: *Ostani pri nama, zakaj mrachi se in dan se je že nagnil.* Uklonil se je njih želji, šel ž njima v sobo in sédel za mizo. Tu je razlomil kruh in ga jima podal. In v lomljenju kruha sta spoznala, da je ta tujec od smrti

vstali Zveličar, ki pa jima je isti hip izginil izpred očíj. Neizmerno veselje ju je prevzelo. Še tisto uro zvečer sta vstala ter hitela nazaj v Jeruzalem pripovedovat svojim tovarišem, da sta videla od smrti vstalega Gospoda.

Mnogi cerkveni učeniki pravijo, da je Jezus oni kruh blagoslovil, posvetil ter dal učencema zavžiti. On jima je torej v sv. obhajilu dal svoje lastno telo v dušno hrano. In v sv. obhajilu šele sta ga — spoznala. Kolikokrat poprej v življenju sta ga videla, gotovo tudi ž njim govorila, a sedaj ga nista spoznala preje, nego da sta ga zavžila. Kak nauk za nas!

Kadar pobožno in goreče molimo, pač čutimo duhovno pričujočnost Jezusovo, čutimo, kako naše srce v ljubezni do njega gori in plamení. A vendar, čeprav ga čutimo poleg sebe, ne spoznamo ga vendar-le ne. Spoznamo ga šele — v sv. obhajilu, kadar ga tudi mi zavžijemo! Gospod je hotel na večer naprej iti; a učenca sta ga prosila in vabila, naj gre ž njima: *Ostani pri nama, ker mrači se!* Dragi v Kristusu! Če hočemo mi Jezusa prav spoznati, moramo ga v sv. obhajilu prejeti, in če ga želimo prejeti, moramo ga sami povabiti, naj nas obišče in se pri nas pomudi.

Nad učencema so se vresničile besede sv. Bernarda: »Vse kaj družega je za Jezusom iti, vse kaj družega njega imeti, vse kaj družega njega zavžiti. Za njim iti je sladka misel, njega imeti in objeti veliko veselje, njega zavžiti pa nebeško življenje.« Zato ima prav sv. Avguštin, ki kliče: »Nesrečen je, ki vse zna, pa tebe ne pozna; kdor pa tebe pozna in tudi vse drugo, je srečen, ne zaradi onega družega, temveč zaradi tebe samega.« In zato je sveti Ignacij Lojolski zopet in zopet vzdihoval: O, Bog, ko bi tebe ljudje spoznali!« Tomaž Kempčan pravi: »Kjer je Jezus, tam je vse dobro, in nobena reč se ne zdi težka; kjer pa Jezusa ni, tam je vse težavno. Kadar Jezus ne govori srcu, je prazna vsa tolažba; ako pa Jezus le besedo izpregovori, občutimo velike tolažbe. Kaj ti more svet dati brez Jezusa? Brez Jezusa biti je živ pekel, a z Jezusom biti je sladek raj. Če je Jezus s teboj, škodovati ti ne more noben sovražnik. Kdor najde Jezusa, najde dragocen zaklad, dobroto nad vse dobrote.«

Predragi v Gospodu! Ako hočemo torej Jezusa spoznati, ni zadosti, da ga ljubimo, da se ž njim v molitvi ali premišljevanju pogovarjamo; mi ga moramo zopet in zopet v sv. obhajilu vredno prejeti. In čim večkrat ga bomo prejeli, tem bolj se nam bo dal on spoznati. Sv. Tomaž Akvinski, sv. Paškal, sv. Jožef Kupertin

idr. so ga spoznali v toliki meri, kakor ga je težko spoznal kak človeški duh, a to spoznanje so zajeli ne iz knjig, temveč iz svetega obhajila.

Jezus je nekdam očital svojim učencem: *Sredi med vami je eden, katerega vi ne poznate*. Kristijani; ravno tisti Gospod je tukaj v tabernaklu, in tudi vam govori iste besede: *Sredi med vami je eden, katerega vi ne poznate*. In zakaj ga tako malo poznate? Zato, ker ga tako redkokedaj prejimate! Prejeli ste ga, upam, da vsi vredno v velikonočnem sv. obhajilu. Ali ni tudi v vas srce gorelo, ko se vam je bližal? Ali ga niste tudi vi spoznali, ko ste ga sprejeli pod svojo streho? Toda če hočete vživati trajno sladkost njegovo, če hočete, da se vam bo dal vedno bolj spoznavati, prejemaite ga pogostokrat v sv. obhajilu in spoznali bote dejanjsko, da »z Jezusom biti je res sladak raj«.

Omenil sem vam v začetku, da vstaja na svetovnem obzorju veličastna krščanska zarja, da zmaga sv. katoliška cerkev. Reči moram, da zmaga zato, ker verni kristijani vedno bolj spoznavajo Jezusa in spoznavajo ga, ker ga tako radi pogostokrat prejemaite v sv. obhajilu. Saj ravno v sedanjem času opazujemo, kako se je vse krščanstvo po svetu vnelo v ljubezni do presvetega Rešnjega Telesa. Koliko gorečih častilcev in častilk ima evharistični kralj vedno pred svojim tronom zbranih, ne-le po dnevu, temveč celó po noči. Smelo trdim, da ravno temu oživiljenemu češčenju presv. Rešnjega Telesa moramo pred vsem pripisovati zmagovanje sv. katoliške cerkve nad njenimi sovražniki. Čim bolj raste ta ljubezen do njega, tem bolj se vzdiguje, tem bolj žari krščanska zarja na svetovnem obzorju! Iz tabernakla vèn govori on njim, ki ga zvesto čuvajo: *Ne bojte se, mala čreda, ker vašemu Očetu je dopadlo vam dati kraljestvo*. (Luk. 12, 32.) *Glejte, jaz sem pri vas vse dni do konca sveta*. (Mat. 28, 20.)

Zato, predragi v Kristusu, kličimo tudi mi z učencema: *Gospod, ostani pri nas, ker mrači se v naši duši!* Ne dvomimo sami nad seboj in nad ustanovo Jezusovo na zemlji, nad sveto katoliško cerkvijo, kakor sta dvomila učenca; temveč ostanimo stanovitno v Jeruzalemu, v »mestu miru«, čeprav nam je treba včasih kaj trpeti. S sv. Kasijanom si mislimo: »Ako žalujemo v njegovem trpljenju, radujmo se v njegovem vstajenju; potem namreč se

smemo pobožne imenovati, ako si smemo njegovo last prilastiti.« Sv. cerkev pa priporočajmo v svojih molitvah in v sv. obhajilu njegovi božji milosti!

Naj se nam torej mili Jezus v presv. Rešnjem Telesu vedno bolj razodeva, ko ga prejemamo, da se nam pusti enkrat razodeti v večni slavi! Amen.

J. L. Benkovič.

Bela nedelja.

I. Mir Kristusov in svetniki.

Jezus je v sredo med-nje stopil in jim rekel: *Mir vam bodi!*

Jan. 20, 19.

Sv. noč so peli angeli nad betlehemskimi planjavami: *Čast Bogu na visokosti in mir ljudem na zemlji dobre volje.* (Luk. 2, 14.) Ta takrat oznanjeni mir je Jezus Kristus, kakor uči sveti Pavel (Kol. 1, 20.), pridobil ljudem *po krvi svojega križa*. Zato Jezus Kristus šele po svojem vstajenju pozdravi apostole z velepomembno besedo: *Mir vam bodi!* S svojim vstajenjem je božji Zveličar zapečatil pridobitev nebeškega miru, katerega morejo postati deležni vsi, kateri so dobre, kateri so svete volje. In Jezusov mir podeljevati so prejeli oblast najprej apostoli in potem po njih vsi pravi nasledniki njihovi.

Mir Kristusov je prav poseben blagor za človeka, je največja sreča njegova. Kmalu bo god sv. evangelista Marka. Gotovo se je moral srečnega šteti, ko se mu je, zaradi svete vere zaprtemu v ječi prikazal Kristus, rekoč: *Mir ti bodi, Marka, moj evangelist!* Ko bi mir ne bil tolikega pomena, gotovo bi ga Jezus ne bil tolikrat voščil svojim učencem, in za njim bi ga sv. Pavel ne bil zopet in zopet želel in sporočal svojim vernikom v raznih listih. Kristijani današnjega časa pa ga premalo cenimo, preslabo se zavedamo njegove vrednosti, in zato se premalo zanj trudimo. Zato naj nas današnji dan svetniki učé mir Kristusov visoko ceniti, torej ga iskati in ohranjovati.

1. Pomislimo najpoprej, da so svetniki mir Kristusov morali šele iskati in si ga s težavo priboriti. Pri tem so marsikdaj zašli, a slednjič so si mir Gospodov stalno osvojili. Tak boj za notranji mir posebno določno razodeva življenje sv. Katarine Genueske.

Akoravno je ta svetnica že pri dvanajstih letih bila jako po-božna in zbranega duha v ljubezni božji, vendar ni še čutila tistega miru v sebi, po katerem je hrepenelo njeno srce. Menila je, da ga najde v samostanu, toda niso je sprejeli. Potem se je proti svoji volji, pa iz pokorščine do starišev omožila s plemenitašem Julijanom. Zakon je bil zelo nesrečen, zakaj pri možu se je po-grešala dušna plemenitost; bil je, da naravnost povem, brezbožen lahkoživec, vdan nečistosti, pijanosti in igri. Jako surovo je ravnal s svojo krotko ženo. Silno žalostna je bila vsled take zakonske zveze Katarina in iskala je miru v samoti, da se namreč z nikomur ni nič pečala. Toda zastoj! Miru ne najde. Njene tovarišice jo nagovoré, naj se udá posvetnemu vživanju in družbam. Kako pa se ji je tedaj godilo, pripoveduje sama, rekoč: »Duša je privolila v vse, kar je telo zahtevalo; toda poželjivost telesa je bila vsak dan večja. Ako ni duša vsak dan privolila v novo razveseljevanje, ni bilo to vseč strastem in niso dale pokoja. Slednjič se je duša brez upora popolnoma udala posvetni razkošnosti. Toda to je ni moglo zadovoljiti; in kolikor bolj je mislila, da jo bo nasitoval svet, toliko bolj se je čutila goljufano. Ni ga našla nikjer zaželenega miru. Srce je ostalo prazno. In četudi ni nikoli privolila v kak smrtni greh, vendar ni ostala brez napak. Čutila se je kakor s silo navezано na telesne sponse. Pa prosila je Boga vedno srčneje, naj jo razsvetli z nebeško lučjo, in uslišal jo je ter ji po modrem spovedniku pokazal njeno dosedanjo revščino in njeno voljo popolnoma zedinil s svojo sveto voljo. Bog je njeno udanost poplačal s tem, da se je spreobrnil njen mož. Sv. Katarina je našla zaže-ljeni mir, ravnaje se po tem-le lastnem navodu: Jezus bodi v tvojem srcu, večnost v tvoji duši, svet pod tvojimi nogami in božja volja v vsem tvojem dejanju in nehanju; čez vse pa naj sveti ljubezen božja in v vseh zadevah.

Kakor sv. Katarina Genueška, tako je tudi druge svetnike mogla osrečiti in zadovoljiti v življenju in smrti le popolna udanost v voljo božjo. Sv. Frančišek Regis, kateri je svoj smrtni dan napovedal sam naprej, rekel je nekoliko trenutkov pred smrtjo prijatelju: »Oh, ljubi brat, kolika sreča, kako zadovoljen umrjem!« In zagledal se je v duhu v nebeško slavo, sklenil roke ter zaklical: »Jezus Kristus, moj Odrešenik, jaz ti priporočim svojo dušo ter ti jo dam nazaj v tvoje roke!«

Tako so svetniki v miru z Bogom in v miru sami s seboj iskali in našli vso blaženost, vso srečo, izvirajočo iz čeznaravne ljubezni božje.

2. A trudili so se tudi za mir z bližnjim, kateri ima svoje korenine v krščanski ljubezni do bližnjega. Kolikor močnejša je ljubezen do bližnjega, toliko bolj je utrjen tudi mir z bližnjim.

Sv. Frančiška Šantalska je imela precēj hudega moža, toda toliko krotkejša in prijaznejša je bila ona. Zato je živela ž njim vedno v srečnem miru in v lepi slogi, kakor tudi s svojim očetom, brati in sestrami, katere je srčno in hvaležno ljubila. Lep mir je kraljeval tudi v družini med posli, ker je vse ukazovala in delala v imenu božjem. Za mir mej otroci in mir mej tujci v svoji hiši se je trudila ravno tako vspešno. In ko njenega moža na lovu neki prijatelj smrtno rani, da za tem umrje, ne nosi svetnica srda v svojem srcu vsled tega, ampak v znamenje miroljubnosti hoče biti celó botra otroku tega nesrečneža. Živela je sv. Frančiška v miru s starim in sitnim tastom, pri katerem je po smrti svojega moža živela z otroci skozi osem let kakor v vicah. Tudi ni prelomila miru z gospodinjo svojega tasta, katera je bila silno zbadljiva ženska. Mnogo jo je poniževala in nikdar ji ta zlobna ženska ni pokazala prijaznega lica. Tast ji je verjel vse, Frančiška pa je morala molčati. Z nadčloveško potrpežljivostjo je prenašala svetnica vse zasramovanje in hudo ji je povračevala z dobrim. Petero otrók te zlobne ženske je sv. Frančiška učila brati in pisati, prala in oblačila jih je, pa molila za trdo mater in stanovitnost v potrpljenju. — Le taka ljubezen je premogla mir ohraniti v hiši in posle pomiriti, ki so bili razkačeni nad tako gospodinjo ter ji pretili s smrtjo. Svetnica je rekla: »Jaz se postavim zanjo v bran; zakaj bi ji želela hudo, če se je poslužil Bog nje, da mi naloži križ.«

Ako bi bili mi vsi navdahnjeni tolike ljubezni do Boga in do bližnjega, kako bi blagi mir vladal po naših hišah! Ker pa ni prave krščanske ljubezni, katera nas uči ponižnosti in krotkosti, zato tudi ni zaželjenega miru povsod med nami. Le pogledjmo v tako hišo, kjer kraljuje mir! Kristus sam biva rad v njej. Taka hiša, polna miru in veselja, je stala v Betaniji in je dajala streho Lazarju, Marti in Mariji Magdaleni, kateri so se, spoznavši Kristusa in njegovo sveto vero, polni hvaležne ljubezni kar skušali mej seboj za nebeški mir. In ko so se razšli ti blagi otroci vsak za svojim poklicem po svetu, nesli so mejsebojno ljubezen in mir Kristusov seboj, in ostali so božjemu Odrešeniku zvesti, ko je

bilo treba zanj darovati tudi življenje, kakor vemo o sv. Lazarju. Tako se je nad njimi, kakor tudi nad drugimi svetniki skazala moč besedij Jezusovih: *Blagor mirnim, ker otroci božji bodo imenovani.* (Mat. 5, 9.)

V tem oziru je zlasti še znamenita sv. Elizabeta, kraljica portugalska, katera si je na vso moč prizadevala za ljubi mir, četudi so jo hudo obrekovali in sumničili, med njimi celo njen lastni mož. Vedela je, koliko je vreden pravi mir in koliko božjega blagoslova je nanj navezanega; sicer bi sv. Pavel tega tako ne priporočal Rimljanom (12, 17. 18.), pišoč: *Nikomur ne vračujte hudega s hudim; prizadevajte si za dobro, ne le pred Bogom, ampak tudi pred vsemi ljudmi. Ako je mogoče, kolikor je pri vas, imejte mir z vsemi ljudmi.*

Kristijani! Dolžnost naša je svetnike posnemati v njih delovanju za nebesa; danes sem vam po njihovem zgledu priporočal skrbeti za mir Kristusov. Skrbimo torej najprej za mir v lastni duši, potem bomo mogli vspešno delovati tudi za mir z bližnjim in za mir pred Bogom in grešniki. Krotimo hude strasti v sebi, zatajujmo se, pokorimo svoje meso postavi duha, in molimo v ta namen, da bi mogli govoriti z apostolom: *Živim, toda ne jaz; živi pa Kristus v meni.* (Gal. 2, 20.) To je najvspešnejša priprava, da zavlada tudi zunaj nas povsod mir Kristusov ter bi za nobenega ne bila zastoj prelita predragocena kri Odrešenikova.

Kristijan! Morda pa je v tvojem srcu ravno vse nasprotno od tega, kar sem danes tako hvalil na svetnikih? Morda čutiš nepokoj v svoji duši, morda imaš težko vest, morda si v sovraštvu z Bogom še sedaj ali zopet sedaj po velikonočnih praznikih? Morda si razprt tudi s svojim bližnjim in to po svoji lastni krivdi? Ako si tak, kaj ne, da nisi srečen v svojem srcu, kaj ne, da nisi zadovoljen sam s seboj? Glej, kratka, a prepomenljiva besedica mir, ta edina te more osrečiti! In srečo notranjega miru ti more dati edino le tisti zakrament, katerega je Jezus postavil na veliko-nočno nedeljo zvečer, in katerega nam sv. mati katoliška cerkev vsled tega tolikanj priporoča. Miru z Bogom pa bo potem sledil mir z bližnjim, ker bo prava krščanska ljubezen vodila tvoje delovanje.

In sedaj sklenem s taisto besedo, s katero je veličastno od mrtvih vstali Zveličar tistikrat in zopet čez osem dnij nagovoril svoje ljube učence: *Mir vam bodi.* Amen. Val. Bernik.

2. Zakonski mir. — I. Važnost zakonskega miru.

Mir z vami! Jan. 20, 19.

Ko se je Gospod po svojem vstajenju prikazal apostolom, pozdravi jih z besedami: *Mir z vami!* Tudi sicer je naš Učenik tolikrat govoril o miru. *Svoj mir vam dam* — je rekel — *ne kakor ga vam svet dá, ga jaz dam.* Že ko so angeli pri Betlehemu prepevali: *Čast Bogu na visokosti, in mir ljudem na zemlji,* so s tem naznanjali, da se bo po Kristusu vrnila čast Bogu, ob enem pa tudi mir vselil med ljudstva. Pravi mir se dá le po Kristusovi veri doseči, in tak mir je velika sreča za vsacega človeka.

Preljubi v Gospodu! vem, da tudi vi čutite, kako prijetno je v miru živeti, vsaj psalmist kliče: *kako prijetno in sladko je, ako bratje v edinosti skupaj prebivajo.* (132, 1.)

Prav posebno pa je potreben mir za tiste, ki so najbolj tesno združeni med seboj, ki postanejo takorekoč eno telo... namreč za zakonske, za moža in ženo. In o tem miru med zakonskimi hočem tri nedelje govoriti. — Danes vam razložim, kako važen in imeniten je zakonski mir.

Krščanski možje in žene! spomnite se, kako z veseljem so gotovo apostoli vsprejeli pozdrav Gospodov: *Mir z vami! Mir z vami!* — te besede naj Kristus sam ponavlja vam, možje in žene, da bi se veselili mir vselil v vaše družine.

1. Zakonski stan po svojem bistvu tirja prav posebno edinost in miroljubnost med možem in ženo. — Možje in žene, veste, s čim se v sv. pismu primerja zakonski stan? Primerja se s tisto zvezo, ki obstoji med sv. cerkvijo in Jezusom Kristusom; sv. cerkev je nevesta, Kristus je ženin. In glejte, kako je sv. cerkev Kristusu vdana! Kar nas papeži in škofje učijo, učijo le po Kristusu in za Kristusa; brez njega se nobena reč v sv. cerkvi ne more izvršiti. Kar je glava pri telesu, to je Odrešenik pri svoji nevesti sv. cerkvi. Kdor je cerkev zapustil, ta je Kristusa zapustil — in kdor, recimo, ne spozna več Kristusa v sv. Rešnjem Telesu, ga noče častiti in noče prejemati, ali homo mar rekli, da je on dober otrok svoje matere sv. cerkve?

Kakor gospodar vse vodi v hiši, tako vodi Jezus nevidno papeže in škofe, da vdano opravljajo in vodijo sv. cerkev v Kristusovem duhu.

Koliko so se vže sovražniki prizadejali, da bi zatrli sv. cerkev, pa Kristusa od cerkve niso ločili, in vsako preganjanje je zadelo nevesto in ženina skupno, in vsako preganjanje se je razbilo ob obljudi Tistega, ki je rekel, da sv. cerkve *peklena* vrata ne bodo premagala. — O kako svet, imeniten je torej zakonski stan, ako se mož in žena primerjata z Bogom samim in sv. cerkvijo! Kakor ni mogoče, da se loči božji Vstanovitelj od svoje cerkve, tako ne bi se smela nikdar mož in žena ločiti. Mož je kakor solnce, žena je kakor zemlja. Ako solnce ne bi hotelo več sijati, zemlja bi pusta ostala in ne bi nič rodila. Dolžnosti zakonskega stanu so silno težke; zato jih je Kristus hotel ne samo telesno, ampak tudi duševno, v miru, ljubezni in edinosti tesno zvezati med seboj, ker le tako morata spolnovati svoje dolžnosti. In blagor zakonskim, ki v lepem miru med seboj živijo!

2. Kjer pa je nemir, tam ne more biti zakonske sreče. Najbolj reven gostač, ki v miru živi s svojo ženo, je bolj srečen in zadovoljen, kakor prvi bogataš, ki pa ima veden prepir pod streho. *Hiša, sama zoper sebe razdeljena, bo razdejana* (Mat. 12. 25.). V prepiru ne diši ne jed in ne pijača; polenta v miru je veliko boljša, kakor mastna pečenka v prepiru. Taki zakonski nimajo nobene sladke ure; prepir imajo zjutraj, prepir imajo zvečer. Celo jedi v miru ne uživajo. Sami sebi so v križ in v nadlogo, otrokom in poslom pa velikrat v spodtikljej in v pohujšanje. Mirni zakonski imajo pol nebes na tem svetu, v prepiru živéči pa že na tem svetu vživajo precejšen kos pekla. Ali se more torej vam, krščanski zakonski, kaj boljšega želeti, kakor to, da bi v miru živeli? Pri vsaki sv. maši prosí mašnik *dona nobis pacem* (daj nam mir), in celo ranjcim voščimo: *Gospod, daj jim večni mir in pokoj!*

Če mož še tolikanj trpi in dela, da mu od jutra do večera pot stoji na čelu, vse to je pozabljeno, če domu pride, in mu žena prijazno nasproti pride in mu otročiči veseli priskakljajo nasproti.

3. Kjer je nemir med možem in ženo, tam ni pametne, dobre krščanske vzgoje otrok.

Znano je, kaj se navadno godi v prepiru. V prepiru se kolne, zmerja, razsaja, hudo želi in privošči. Ako morda mož meče ženi v obraz besede, nad katerimi sramožljiv človek zarudi, ali pa žena preklinja uro, ko je prvokrat videla ali spoznala moža. — Kako se more v tacih okoliščinah govoriti o dobri vzgoji? Če kje, potreba je zakonskim še prav posebno edinosti, kar se otrok tiče: kako se jih uči, kaj se jih uči, kako se jih svári in kako se jih

kaznuje. Zato je dobro, da se mož in žena o tacih rečeh mirno posvetujeta in svoje misli povesta. Če sta pa oče in mati večkrat navskriž, in se pisano gledata, ni drugače, kakor da se otroška vzgoja zanemarja. Četrta božja zapoved pravi: *Spoštuj očeta in mater!* — Kako bi otrok mater spoštoval, ko vidi, da oče mater ne spoštuje — in kako bi otrok očeta spoštoval, ako mati očeta ne spoštuje. Prepirljivi, stariši so prvi pohujševalci svojih otrok. Ako se stariši radi kregajo in prepirajo, se bodo tudi otroci radi kregali in prepirali. Jabolko ne pade daleč od drevesa.

4. Kjer je nemir med možem in ženo, tam ni pametnega gospodarstva. To je gotovo! Za dobro gospodarstvo je treba vedne skrbljivosti in marljivosti, prave marljivosti pa ni tam, kjer se ne dela z vnelo in veseljem; z veseljem pa se ne dela v prepiru in nemiru. Kjer je nemir, zgubé posli in otroci spoštovanje do svojih predstojnikov, in nočejo ubogati. Žena, ki šunta zoper svojega moža in mu ni pokorna, naj si zapomni, da je zato otroci ali pa posli ne bodo nič bolj ubogali, ampak manj. Mož in žena morata vsikdar vajeti v hiši držati, pa žena naj jih drži tako, kakor ji mož reče. — Ako se posli ne upajo vprašati, kaj bodo delali, ali pa ne vedó, koga bi vprašali, potem se je že gospodarski voz zvrnil.

5. Kjer je nemir med možem in ženo, tam ni krščanskega življenja v hiši. . . Glavno znamenje krščanskega življenja je ljubezen; kjer je prepir in sovraštvo, tam se gotovo ena ali druga božja zapoved ali pa več njih ne spolnuje. Po tem vas bodo spoznali, da ste moji učenci, ako se ljubite med seboj. Nikjer pa ni nemir tako poguben, kakor med zakonskimi. Sami sebi s tem dušno življenje uničujejo, pa tudi vsem tistim, ki ž njimi skupaj živijo. Molatev se velikrat opušča, opušča sv. rožni venec, in če se moli, slabo se moli. — Če pride človek v družino, kjer se vsi udje ljubijo med seboj in v miru živijo, zdi se mu, kakor bi prišel med angele; prepirljiva hiša pa je podobna sršenovemu gnjezdu, kjer takoj zašumi, če količkaj podrezaš.

Zato je zakonski ali hišni mir tako imenitna reč, da bi se morala mož in žena vsikdar mnogo truditi, da ga v hiši ohranita. Krščanski zakonski, ako hočete sebe in svoj dom zveličati, prizadevajte si, da bote v miru živeli. Nekateri možje in žene imajo vedno vojsko med seboj. Kdo bi mogel prešteti vse množice manjših in večjih grehov, ki so nasledek takih zopernostij in nepetosti med zakonci.

6. V hiši, kjer je mnogo prepira, tudini božjega blagoslova. Ukleta hiša nima blagoslova božjega. *Očetov blagoslov zida otrokom hiše, materina kletev pa jih do tal podira* — so besede sv. pisma. V stari zavezi je živela pobožna Tobijeva družina v lepi bogaboječnosti in edinosti; Bog sam je poslal svojega angela — Rafael-a — v to hišo, da je pomagal revnim ljudem. Nad ukleto rodbino imajo le hudiči svoje veselje. Bog je ne more blagosloviti. Moli in delaj — je star pregovor! Delaj, skrbi, trudi se po svoji moči; ob enem pa moli, da ti Bog pride na pomoč in dá tisto, česar ti s svojo močjo ne moreš doseči. Oboje pa se zanemarja v družini, kjer miru ni — modro gospodarstvo in krščansko življenje. — Zato ni čuda, če postanejo take hiše vže na tem svetu nesrečne. Pri marsikaki hiši se je morda prejelo tisoče in tisoče, pa vse ni nič izdalo; premoženje je šlo, kakor bi je v vodo metal. Največ so bile krive slabe domače razmere.

Zato, krščanski možje in žene, spoznate lahko, kako potrebno in važno je, da v miru in v edinosti med seboj živite. Poslušajte, kako vas sv. Pavel uči: *Tako morajo možje ljubiti svoje žene, kakor svoja telesa. Kdor svojo ženo ljubi, sam sebe ljubi* (Efež. 5, 28.). In zopet na drugem mestu govori ravno tisti apostol: *Možje, ljubite svoje žene, kakor je tudi Kristus cerkev ljubil, in sam sebe za-njo dal* (Ef. 5. 25.). Ženam pa pravi: *Žene naj bodo svojim možem podložne, kakor Gospodu* (iz ljubezni do Gospoda); *sakaj mož je glava žene, kakor je Kristus glava cerkve* (Ef. 5. 22. 23.). Podlaga miru more biti edino le medsebojna ljubezen in spoštovanje. Pravi mir vlada le tam, kjer vlada krščansko življenje. Tudi tukaj se je treba večkrat premagovati, zatajevati, krivico trpeti, razžalivcu odpustiti, če se hoče mir ohraniti. Učiti se je treba miru pred vsem od Jezusa Kristusa, ki je sam bil poln miru. Pri velikonočnem svetem obhajilu ste sprejeli Jezusa, kralja miru, v svoje srce. Prizadevajte si, da ga ohranite, da res on vlada v vaših srcih in v vaših družinah. Družine, ki živé v miru na zemlji, bodo večno živele v nebeškem miru. Amen.

J. Mikš.

3. Kristus skrivnostni pelikan in krščanski otroci.

(Priložnostni nagovor za prvo sv. obhajilo.)

Ljubi šolarji in šolarice! Zdi se mi, da vi še niste slišali povesti o neki ptici, ki se ji pravi: Pelikan. Ta je velika, bela ptica, podobna veliki raci, ki živi navadno ob velikih vodah ali morju ter sebe in svoje mladiče redi z ribami, katere lovi po morju.

Neka stara povest pripoveduje o tej ptici to-le: Bila je nekdam neka taka ptica, ki je imela mlade in svoje gnezdo visoko na skalnati pečini ob kraju morja. Zgodilo se je pa, da je zaradi hude zime in mrazov zmrznilo morje. Po noči je grela svoje mladiče s svojimi perutmi na gnezdu ter jih varovala družih ropnih ptic; ko se pa jutro stori, populi s svojim kljunčkom nekoliko perja raz sebe ter pokrije ž njim svoje mlade, da bi jih ne zeblo; potem pa zleti po ledeni morski širjavi živeža iskat svojim mladičem. Toda vse je zmrzneno, nikjer ni nič kopnega, da bi mogla ribe loviti svojim mladičem. Pa glejte, kaj stori? Spusti se na led ter začne s svojim kljunom biti po ledu, da bi ga prebila; pa vse zastonj. Kljun ji je otekel in jel krvaveti. Žalostna se podá nazaj v gnezdo k svojim mladičem, ki so lačni svoje kljunčke moléli iz mehkega perja ter živeža prosili; pa stara ga jim ne more dati. Zopet pride noč in mrzel sever je pihal po ledenem morju. Skrbno sedi starka vsa izstradana na gnezdu ter greje svoje mlade. Pa zopet napoči jutro in mladiči zopet začno čivkati in vpiti po jedi. O, kako hudo dene to stari ptici, pa jim pomagati ne more. Še enkrat se spusti na led, napne vse svoje moči ter bije in bije s kljunom po ledu, kakor s kladivom, da ji moči pešajo in noge otrpnejo. Toda vse zastonj. In zopet se dvigne ter vsa utrujena in do skrajne meje zmučena leti k gnezdu. In kaj najde? Mladiči so med tem zaradi lakote in kričanja popadali iz gnezda ter se na pol živi valjali po snegu. Pobere jih ter zopet znosi v gnezdo in skrbno zavije v perje ter se vsede nanje, da bi jih grela. Mladiči pa zlezejo izpod nje in skobacajo na njen hrbet in se spenjajo k njenemu kljunu ter cvrče in hočejo jesti. Ko pa stara vidi, da morajo mladiči lakote poginiti, napne še enkrat vse moči ter udari s svojim kljunom v svojo žilo na tistem kraju, kjer si je bila poprej perje spukala, in kri se vlije iz nje, ter nastavi rano mladičem, ki s svojimi kljunčki pijejo kri, ki je tekla iz rane, dokler se ne nasitijo in potihnejo v mehkem perju; pa nič ne čutijo, kakó se stara ptica s smrtjo vojskuje, oči zapira in pobeša glavo, dokler slednjič v smrtnih težavah obnemore. — Ko nastopi zopet jutro, zlezejo zopet mladiči starki na hrbet in lazijo okrog kljuna ter kričé po jedi, — pa starka se ne gane — bolečine in mraz sta jo končale. Mladiči najdejo rano, kjer je prej tekla kri iz nje, ter pikajo, da bi zopet pili, pa nobene krvi ni več, — pač pa jim ostane meso v kljunčkih, in to sedaj zavživajo; potem se pa zopet poskrijejo v gnezdo. In tako so delali opoludne in zvečer,

in drugi in tretji dan — tako dolgo, dokler je bilo kaj mesa od stare ptice, ter so rastle in močni prihajali. Prišel pa je zopet gorak veter in mladiči so bili že toliko pri moči, da so mogli gnezdo zapustiti in si sami živeža poiskati. Postali so trdni in veseli in si delali svoja gnezda, — na staro ptico, na starega pelikana, na svojo skrbno in ljubeznivo mater so pa pozabili. — Tako govori stara pripovedka.

Krščanski otroci! Kdo, mislite, je temu skrbnemu, dobremu, ljubeznivemu pelikanu najbolj podoben? Nobeden drugi, kakor naš preljubi Zveličar v zakramentu sv. Rešnjega Telesa, kateri je danes tudi vas povabil k svoji mizi, da bi vas napojil s svojo krvijo in poživil s svojim mesom. Vse, kar ste v povesti o dobri ptici »pelikanu« slišali, vse to je storil in še vedno dela skrivnostni pelikan Jezus Kristus. — Ledeno morje pomeni svet; skala, na kateri je imel pelikan svoje gnezdo, je skala sv. cerkve, na katero jo je Kristus pozidal, in kateri je izročil vse pomočke, da se moremo obvarovati pogubnih napadov hudobnih duhov. Pri sv. krstu nas je prerodil za svoje mladiče. Oziral se je po ledenem morju — po svetu, če bi kje mogel najti kak pomoček, da bi nas rešil in otel večne smrti, pa vse zastonj! Spoznal je, da le edini On sam, edino njegova Kri in njegovo lastno meso nas more oteti večne smrti, kakor je sam zatrjeval: *Kdor ne bo jedel mojega mesa in pil moje Krvi, ne bo imel večnega življenja.* — Kakor je namreč oni pelikan s svojo krvjo in s svojim mesom rešil svoje mladiče gotove smrti, tako je tudi Kristus nam v svoji neskončni ljubezni zapustil svojo pravo kri in meso, da bi večne smrti ne umrli, temveč, da bi večno živeli. In tako nerazumljivo ljubezen je skazoval že stoletja in stoletja premnogim in premnogim že pred vami, jo danes skazuje tudi vam, in jo hoče skazovati do konca sveta, še celó svojim sovražnikom, dokler se ne staja zemeljski led in napoči večna spomlad — poslednji dan!

O, prečudna ljubezen, kdo jo more prav umeti? — Spoznajte iz tega, ljubi otroci, koliko ljubezen ste tudi vi njemu dolžni!

Vi ljubite svoje stariše, ker so vam življenje dali, ker za vas skrbé, vas živé in redé; toda brez primere bolj morate ljubiti Jezusa, ker on vam ne daje življenja, ki mine, temveč, ki za večno ostane: *Kdor v me veruje, bo živel, akoravno umrje; kdor jé ta kruh, bo živel vekomaj* — tako zagotavlja sam. On vam ne daje jedi, ki vas le za trenutek, za nekaj ur more nasiti in preživiti, temveč jed, ki vaše duše redi in poživlja na večno! —

O, pomislite le: Ko bi bil oni dobri in skrbni pelikan, o katerem sem vam pravil, po mogočnosti zopet oživel, in ko bi bili mladi pelikančki, ki so si ž njegovo krvjo in mesom življenje ohranili, imeli pamet in um, in ko bi bili videli rano na njegovih prsih, katera jih je smrti rešila, oh, s kolikim spoštovanjem bi bili gledali nanjo, s koliko prisrčno hvaležnostjo bi se ga bili oklenili, o, kako bi ga ljubili! — Pa bili so in ostali le nevedne, brezpametne živalice, zato so ga pa tudi pozabili. Toda glejte, Kristus naš najsvetejši, najboljši, najljubeznivejši, skrivnostni pelikan, je res oživel, je častitljiv od mrtvih vstal ter živi med nami in nam kaže svoje svitile rane na telesu, iz katerih je tekla sv. kri; in vi, mladi pelikančki njegovi, ki imate *um* in *pamet*, vi bi smeli kdaj pozabiti na njegovo ljubezen?

Toda žalostno dovolj, tudi to se zgodi! O, koliko vaših bratov in sester je že bilo pred vami, ki so tudi na dan prvega svetega obhajila Jezusu ljubezen in zvestobo obljubovali, — pa so ga pozneje pozabili! Za kratko, grešno veselje, za kozarček pijače, za minljiv denar, za prijazno besedo, so odrekli zvestobo Jezusu in storili smrtni greh. O, to bi ne smelo nikdar biti. — Imejte torej vi ta dan živo v spominu njegovo brezmerno ljubezen do nas; pa ne samo danes, temveč vse dni svojega življenja. Jezik naj se ne gane v vaših ustih, ako bi imel kdaj čast Jezusu jemati; možgani naj se rajši posušé, kaker pa če bi imeli kdaj Jezusa pozabiti; in srce naj rajši precej otrpne, kakor pa če bi kdaj nehalo bít v ljubezni za Jezusa! Ne pozabite velike časti, katere vas hoče danes Jezus deležne storiti — svoje božje natore; a ne pozabite pa tudi na strašni odgovor in kazen, katera vas čakata na sodnji dan, ako bi Jezusa kdaj zatajili, ko vas tudi On pred svojim Očetom ne bo hotel spoznati. — Ostanite torej zvesti v ljubezni do Jezusa do zadnjega zdiha svojega življenja! Nikar se ne pustite zapeljati in Jezusu zvestobo odpovedati za nobeno reč na svetu. Trdno verujte, da je naš ljubi Jezus tukaj v tabernaklu resnično pričujoč in da vas vselej povsod vidi in sliši, če ga tudi vi s telesnimi očmi ne vidite, in če vam tudi ne daje nobenega znamenja svoje skrivnostne pričujočnosti. Na tisoče in tisoče zvestih častilcev je že imel, jih ima še, in jih bo vedno imel, — njim se pridružite. Radi obiskujte svojega ljubeznivega nebeškega prijatelja tu pred tabernaklom, če že ne drugekrati, vsaj ob nedeljah in praznikih, ter ga ponižno in po

otročje zaupljivo molite in čistite; varujte se smrtnega greha, in zvestobo Jezusu vsaki dan z novega zaprisezajte; o, potem blagor vam, prejeli bote iz njegove roke neizmerno lepo plačilo — krono večnega veselja v nebesih! Amen

Andr. Šimenec.

Druga nedelja po veliki noči.

I. Ponižnost svetnikov.

Jaz sem dobi pastir, in poznam
svoje, in moje poznajo mene.

Jan. 10, 14.

Danes je »nedelja dobrega Pastirja«. Naš Gospod Jezus Kristus se nam danes v sv. evangeliju predstavlja v tej ponižni podobi. Ni bilo dosti Sinu nebeškega Kralja ponižati se tako, da je bil po vnanjem najden kakor človek (Fil. 2, 7.), ni mu bilo dosti rojenemu in vzgojenemu biti v preprostosti in uboštvu, ni bilo dosti Njemu, večnemu Bogu, ljudem biti pokoren, njegova ponižnost je segla še dalje. Pod podobo preprostega pa dobrega pastirja se nam pokaže in zatrdi, da pozna svoje ovce, in one poznajo njega. In zopet pravi, da je On tako dober pastir, da dá svoje življenje za svoje ovce. Nebeški Pastir je to zares storil. Zato piše sv. Peter v današnjem berilu: *Kristus je za nas trpel in vam je zapustil zgled, da hodite po njegovih stopinjah.* Stopinje njegove so razne čednosti v največji popolnosti. Prva je tista, katero slavi sv. Pavel z besedami: *Ponižal je sam sebe in je bil pokoren do smrti, smrti pa na križu.* Pristavlja pa apostol precej tudi oveselivne besede: *Zato ga je tudi Bog povišal, in mu dal ime, katero je čez vsa imena* (Fil. 2, 9.).

Kakor je Jezus v vsem svojem življenju dajal najvišji zgled ponižnosti, tako mu je bila ponižnost najljubša čednost pri drugih; zakaj iz ponižnosti izrastejo potem vse druge čednosti, božje in dejanjske. Sv. Gregorij piše: »Kakor cvetica živi od soka rastline ter se razrašča, od korenine odrezana pa precej usahne in se posuši, tako ne vspeva tudi nobena čednost, ako ne ostane na korenini ponižnosti. Brez ponižnosti ni vere, ne upanja, ne ljubezni; zakaj le v ponižno srce vlije Bog te čednosti. Brez nje ni misliti na krotkost, na potrpežljivost, na čistost, na pokorščino, kakor brez nje tudi molitev nima moči.«

Kakor razlaga ta svetnik, tako so umeli Jezusov zgled in Jezusov nauk o ponižnosti že milijoni na zemlji, in ti vsi se sedaj povišani z Jezusom radujejo v nebesih. Bili so dobre ovce, katere so poznale svojega Pastirja.

Kristijani! Tudi mi bodimo take dobre ovce, ker tudi naš namen je kedaj povišanim biti v nebesih. Ako hočemo torej za dobrim Pastirjem priti v nebeški ovčnjak, poslušajmo njegov glas in naučimo se od njega in njegovih posnemalcev krščansko poniževati sami sebe. V ta namen si oglejmo na *zgledih svetnikov* I. kakšna je prava ponižnost in II. kakšen sad donáša.

I. Podlaga, korenina ponižnosti je spoznanje samega sebe, spoznanje lastne nevrednosti.

Sv. Frančišek Ksaverij je bil, kakor znano, velik čudodelnik, a on ni hotel o tem nič slišati. Rekel je: »Spoznanje samega sebe je velika milost in po božjem usmiljenju sem spoznal; da nisem nič prida.«

Bistvo prave ponižnosti obstoji v tem, da tisti, kdor je zares ponižen, spozna svojo revščino, svojo nevrednost in pregrešnost, vse dobro pa, kar ima, pripisuje Bogu, in sebe nizko ceni. Razodeva se ponižnost na razne načine.

a) Ponižnost ne išče sebe, išče le božje časti in bližnjega koristi. Zato je ponižnemu človeku zoprno vsako prilizovanje. Pred vsemi nam tu sveti kraljica nebeška, preblašena Devica Marija, katera od Boga po nadangelu čez vse druge počeščena, da v ponižnosti Bogu nazaj to, kar je in kar je prejela od njega. Sebe imenuje le *deklo Gospodovo*. In ko jo zopet Elizabeta blagruje srečno med ženami, izreče Božja Mati v svojem hvalospjevu besede: *Moja duša povelečuje Gospoda, in moj duh se veseli v Bogu, mojem Zveličarju, ker se je ozrl na nizkost svoje dekle* (Luk. 1, 46—48.). Oj, da bi tudi mi z Marijo ljubili tiho ponižnost ter odložili vso prevzetnost, častihlepnost in samopridnost!

Sv. Andrej Korzini se samemu sebi ni zdel vreden postati mašnik Gospodov in je vse dobro, kar bi imel na sebi, pripisoval priprošnji blažene Device Marije, katero je častil prav posebno.

Svetniki so skušali posnemati ponižnost svojega nebeškega Učenika ter najti čast tudi v tem, da so, kolikor višji v službi, toliko bolj se trudili bližnjemu služiti. Zato si je sv. papež Gre-

gorij pridejal pridevek: služabnik služabnikov božjih, kateri pridevek nosi sedaj vsak papež. S tem je hotel sv. papež naznaniti, da je njegova naloga in želja, skrbeti za zveličanje tudi najnižjega vernika.

Sv. cesar Henrik II. je bil proti svoji volji povzdignjen na najvišje mesto človeške oblasti in veličastva in ko je bil že z nemško cesarsko krono odičen, hotel jo je odložiti ter iti v samostan. Le nekemu škofu se posreči, odvrniti ga od tega naklepa, ker mu reče, da ga Bog kliče na to mesto, vladati z modrostjo ter se na tronu zveličati. Toda cesar Henrik nikoli ne zahteva časti ali prednosti, ampak se ima za služabnika vseh in po pravici se more reči, da pod škrlatnim plaščem cesarskim še nikoli ni bila zakrita tolika ponižnost. Le bogoljubne može hoče imeti okoli sebe, in tisti so njegovi najljubši prijatelji, kateri ga opozarjajo na njegove napake. Prilizovalcem pa je prepovedan vstop na cesarski dvor.

b) Ponižnost človekova se razodeva tudi v tem, da vspeha svojega truda in svojih molitev ne pripisuje sebi, ampak božjemu usmiljenju in drugim.

Tako je sv. Peter Furijé zbiral male otroke k sebi, kadar je molil v važnih zadevah ter pripisoval vspeh otroški molitvi. Podobno je sv. Magdalena Paciška povabila še kako drugo sestro k sebi, ako se ji je ukazalo moliti za kakega bolnika; to pa zato, da bi mogla, ko bi bila uslišana, reči, da je uslišana le molitev njene tovarišice.

c) Ponižnost se razodeva dalje v pokorščini. Pokorščina se pogreša najbolj tam, kjer ni prave ponižnosti. Zato je dandanes čuti toliko pritožb nad nepokornimi otroci in posli, ker ni prave ponižnosti. Vse drugačni so bili svetniki. Zopet omenim sv. Magdaleno Paciško. Ona ni nikoli pokazala, k čemu je bolj nagnjena, ampak je vse ukaze izvrševala z veselim srcem. Izgubljen se ji je zdel dan, kadar bi ne bila premagovala svoje volje, in zdela se je sama sebi prav ničeva, akoravno jo je Bog obsipal s premnogimi milostmi.

Sv. Anton Padovanski, ki so ga imeli njegovi samostanski bratje nekako bolj za omejenega, dobi nekikrat ukaz, naj napravi spodbuden nagovor na svoje sobrate. Sv. Anton se je res tudi samemu sebi zdel nezmožen, toda iz pokorščine do svojega predstojnika začne govoriti, in glejte, govori tako navdušeno

in tako blažilno, da se vsi čudijo njegovi zgovorni besedi. Zares, pokorščina je vrhunec, je sad prave ponižnosti.

Omenim vam še sv. Simeona stolpnika (stilita). Ta prečudni svetnik iz petega stoletja se je neizrečeno ostro pokoril s postom in molitvijo noč in dan. Napravil pa si je tudi steber (stolp) 40 vatlov visok, na vrhu samo tri čevlje širok in nizko ograjen, pa nič pokrit; na njem je preživel mnogo let klečé ali stojé, označuje zbranim množicam pokoro ali z razpetimi rokami Boga proseč milosti. Neštevilno jih je spreobrnil k pravi pokori. Pred Simeonovim stolpom so se delale sprave, krivice poravnale, grešniki so vsi skesani proč odhajali. Sloves o tem puščavniku je šel daleč po svetu. Dogovoré se pa mej seboj škofje in opati, da poskusijo njegovo ponižnost in pokorščino. Pošljejo torej k njemu nekoliko puščavnikov s poveljem, naj neutegoma zleze raz steber in naj ž njimi po njihovih šegah živi. Simeon je pri tej priči pripravljen zapustiti steber. Pa ravno zaradi te urne pokorščine mu po prejšnjem dogovoru s škofi zopet dovolijo ostati na stebru.

č) Ponižni človek se odlikuje od drugih tudi v tem, da ljubi revno življenje ter je rad skrit in nepoznan. Zgodba sv. Aleša vam je kolikor toliko znana. Zapustivši v Rimu imeniten dom, stariše in nevesto, zbeži v tujino, kjer živi skozi 17 let nepoznan spokornik, potem pa mnogo let kot siromašen tujec v hiši svojega očeta. Šele ob njegovi smrti se razodene njegovo ime, in čudeži spričujejo, da so imeli v neznanem revežu — svetnika po streho. Glejte, kako čudovito vodita ponižnost in ljubezen božja človeka!

d) Ponižnost se prav posebno razodeva tudi v krotkosti proti razžalnikom. V tem oziru sta nam odlična zgleda dva sv. Frančiška, eden s pridevkom Regis, drugi imenovan Salezij. Prvi je moral na svoji časti in dobrem imenu silno trpeti, toda ostal je pri tem vedno krotak in molčéč nasproti vsem zoprnikom. Sv. Frančišek Salezij pa se nam stavi v svetniški zgodovini kot poseben zgled krotkosti, ker si je on to čednost moral pridobiti z velikim poniževanjem; nagnjen je bil celó po naravi k nagli jezi. Tudi sv. Alojzij, in — kakor ste slišali zadnjič — sv. Frančiška Šantalska sta nam zapustila lep zgled ponižnosti in krotkosti.

II. Ako si po vsem tem ogledamo še sadove krščanske ponižnosti, spopolni se naša slika o tej čednosti toliko bolj.

a) Sad ponižnosti se razodeva najprej v srčni priprostosti. Le poglejmo n. pr. na sv. Frančiška Serafinskega! Akoravno je sv. Duh tega svetnika izredno razsvitljeval, vendar je kaj rad povprašal zadnjega brata za svèt; in na popotovanju je poslušal navodila svojega spremljevalca. Nekikrat ga vpraša brat Pacifik: »Brat Frančišek, kaj misliš o samem sebi?« On odgovori: »Jaz mislim, da sem pač največji grešnik.« Ko brat Pacifik odvrne, da prav po vesti tega vendar ne more trditi, odgovori sv. Serafin: »Ako bi bil Bog kakemu grešniku, in če bi bil še tako velik, prišel naproti s tolikim usmiljenjem ter ga tako podpiral, kakor mene, mislim, da bi bil mnogo hvaležniši, kakor jaz.«

Sv. Filip Nerij, ki je najvišje cerkvene službe odklanjal iz zgolj ponižnosti, imel je samega sebe resno za največjega grešnika. In če je kdo storil kaj zeló hudega, zaklical je: »O, ko bi le jaz nikoli ne bil storil nič hujšega!«

b) Ponižnost kristijanova se razodeva dalje v zatajevanju samega sebe. Samo en izgled. Sv. Frančišek Borgija je bil mogočen vojvoda; bliščoba je obdajala njegov dvor; prijatelji so mu bili cerkveni in svetni knezi, toda on je hotel hoditi po stopinjah ponižanega Zveličarja. Zato se je odpovedal vsemu posvetnemu lesku, oblekel se siromašno ter nase kazal kot na tistega grešnika, kateri zasluži zaničevan in pogubljen biti. Zato mu tudi nobena bolečina ni bila prehuda. Svoja pisma je podpisoval z besedama: Frančišek-grešnik.

c) Sad ponižnosti se kaže dalje v srečnem premagovanju skušnjav. Sv. Anton puščavnik je rekel: »Satan se ničesar bolj ne boji, kakor ponižnega človeka.« Vem, da ste že slišali prigodbo o ponižnem puščavniku, h kateremu je prišel nekdanj satan, obdan s svetlo bliščobo. Ponižni mož se prestrašen zavzame. »Jaz sem angel Gabrijel«, pravi satan, »kaj tako pobito gledaš? Bog me je k tebi poslal.« Puščavnik ga zavrne tako-le: »Le prevdari; morebiti si poslan h komu drugemu; zakaj jaz nisem vreden, da bi me obiskal angel božji.« Tako govori ponižnost, in skušnjavec jo hipoma pobere odtod.

č) Ponižnost nas stori vredne milosti in božjega usmiljenja. Ponižni apostol sv. Jakob piše v svojem listu (4, 6.): *Bog se ustavlja prevzetnim, ponižnim pa daje milost.* In kralj David kliče iz dna svoje skesane duše k Bogu: *Potrtega in ponižanega srca, o Bog, ne boš zaničeval.* (Ps. 50, 19.) Kako je ponižni evan-

geljski stotnik našel za svojega bolnega hlapca milost pri Jezusu, vam je dobro znano.

d) Najlepši sad ponižnosti pa je vedno večja ljubezen do presv. zakramenta. Kolikor bolj namreč kristijan samega sebe spoznava za grešnika, toliko bolj vé ceniti neizrečeno milost, da sme samega Sina božjega sprejemati v svoje srce. Kolikor bolj se je poniževala blažena Marjeta Alakok, toliko večja je bila njena ljubezen do presv. zakramenta, tako, da je po cele ure in po cele noči preklečala v cerkvi s sklenjenimi rokami brez kake opore in mirna kakor kamenit kip, vsa prešinjena božje skrivnosti, da je Jezus Kristus v tabernaklu pričujoč zares, resnično in bistveno. Zato jo je nebeški Ženin tudi spoznal vredno, da ona vpelje in razširi češčenje njegovega božjega Srca.

Ravno Jezusovo presv. Srce pa je tisti vir, iz katerega je izhajala in izhaja v najpopolnejši meri ona čednost, katero smo danes občudovali na svetnikih in svetnicah božjih. Jezus Kristus sam je pokazal kot dobri pastir na svoje preponižno Srce, rekoč: *Vzemite moj jarem nase in učite se od mene, jaz sem krotak in iz srca ponižen, in bote pokoj našli svojim dušam.* (Mat. 21, 29.) Nebeški pastir nam je hotel s tem reči: »Vzemite nase jarem evangeljske postave, vere in ljubezni in učite se od mene krotkosti in resnične ponižnosti, kateri čednosti sta podlaga vse svetosti; to je moja dušna paša, v nji najde vaša duša pravi mir in slednjič nebeško blaženost. In ta nauk, ki je bil v življenju vodilo neštetim služabnikom božjim, bodi tudi naš nauk, da se tudi mi kdaj uvrstimo mej nekdanj ponižne, sedaj pa povišane nebeščane. Amen.

Val. Bernik.

2. I. Zakonski mir. II. Včasih so možje krivi nemirov v zakonu.

Tako morajo možje ljubiti svoje žene, kakor svoja telesa; kdor svojo ženo ljubi, sam sebe ljubi. Ef. 5, 28.

Tri reči dopadejo moji duši, katere so pred Bogom in ljudmi potrjene; edinstvo med brati, in ljubezen do bližnjega, in mož in žena, ki sta ene misli. (Sir. 6. 25. 1, 2.) Sv. pismo torej pravi, da je Bogu in ljudem všeč, če sta mož in žena ene misli. In, preljudi poslušalci, ravno to smo minulo nedeljo povdarjali, kolike važnosti je mir med zakonskimi.

Žalostna resnica pa je, da je v zakonih velikokrat silno nemira, pa ne samo nemira, celó huđega, strastnega sovraštva. Tisti stan, ki bi si moral s sladko ljubeznijo lajšati življenje, si ga greni s trpkim pelinom in s strupenim sovraštvom. Kače ne morejo hujše pikati, kakor mož in žena, kadar v jezi in srdu trgata vsaksebi svoj zakonski jarem. Sodniki in duhovniki, ki imajo s takimi rečmi včasih opraviti, vedó najbolje, kako strašen ogenj je skažena zakonska ljubezen. Vprašali se bote: Kako more tako daleč priti? Imate, možje in žene, sami precěj skušnje v teh rečeh; tukaj hočemo pregledno našetiti in pokazati nekaj tacih jam, nad katerimi se zakonski utegnejo spodtakniti in svoj mir izgubiti. Razume se, da zadeva krivda včasih može, včasih pa žene.

Danes govorim o tem: kako in kdaj in zakaj so možje krivi zakonskih nemirov.

Svoje premišljanje izročamo in priporočamo sv. Jožefu, da mu izprosi nebeški blagoslov tisti, ki je varuh krščanskih gospodarjev.

1. Prvi vzrok, korenina zakonskih nemirov je slab, lahko mišljeno sklenjen zakon. Ženin brez strahu božjega bo že v zakon seboj prinesel kal tiste strupene rastline, ki bo pozneje nemir delala. Mladenič mora vedeti, kako bo sebe, ženo in družino primerno preživil; mladenič mora biti tega tudi vreden, da se mu pravi mož in oče. Hudobni duh dobro vé, da najde v slabem zakonu obilno žetve, zato pa zapeljuje neizkušnega mladeniča in lahkomiselno dekle, da bi se vzela... Torej: brž v začetku, ženini in neveste, je treba gledati, kako si bote postljali. Kako bi imenovali človeka, ki zakonsko breme nase vzame, pa se potem ne meni ne za ženo, ne za otroke, ne za dom, ne za svojo dušo! Pred poroko pravi nevesti: oh, angel moj! — po poroki pa ji kmalu imena daje, katerih povedati ne smemo. — Ni treba pristavljati, da prisiljen zakon ne more kaj prida biti.

2. Varovati se je možem surovosti in divje jezavosti. Divji, surov mož je za ženo velika pokora. Pogani so smeli s svojimi ženami delati, kar so hoteli: zapustiti, mučiti, v ječo vreči, tudi umoriti Jezus Kristus pa je postavil možu ženo za tovarišico in pomočnico, kakor je Bog že v raju rekel: *Naredimo mu pomočnico, njemu podobno.* — In vstvaril je ženo iz Adamovega rebra. Cerkveni učenik sv. Tomaž Akvinski pravi: Vstvaril je ni iz glave, da bi žena možu gospodovala, tudi ne iz nog, da bi mož po ženi hodil, ampak iz rebra, ki je pri srcu, zato, da bi mož ženo

ljubil. Zato je sv. apostol Pavel prav velikokrat povdarjal, kako naj možje svoje žene ljubijo. *Možje, ljubite svoje žene, in ne bodite čmerni proti njim.* (Kol. 3. 19.) In sv. Peter kaj lepo govori: *Možje, ravnajte s svojimi ženami po pameti, kakor s slabejim, ženskim spolom, in jih imejte v časti, ker imajo tudi one biti deležne milosti življenja,* (t. j. večnega zveličanja), *da ne bodo vaše molitve zadržane.* (I. sv. P. 3. 7.) Apostol hoče reči: Lepo ravnajte s svojimi ženami, saj so tudi one za nebesa vstvarjene; če se bote kregali, bodo vaše molitve zastonj. Kako nasprotno je torej ravnanje krščanskih mož, ako za vsako malenkost svoje žene zmerjajo, preklinjajo, jim nobene lepe besede ne privoščijo, ali jih celó tožarijo ali pretepajo. Pri takih možeh so žene prave reve. Res, surovo je to, ako možje do svojih žen, morda tudi v važnih zakonskih rečeh, nobenega usmiljenja nimajo. Možje, ne pozabite, kaj vam je duhovnik rekel pri poroki — »ljubita se vedno tako, kakor se danes ljubita«. Stanovska dolžnost zakonskih je, da se ljubijo, drug z drugim potrpe, kako sitnost prizanesejo, in katerikrat molčijo in svojo jezo krotijo. Ljubi mož, to dobro veš, da angela nisi za ženo dobil, ampak grešnega človeka, ki v sebi nosi kal sedmih poglavitnih grehov, kakor jih ti nosiš.

Res, brez premagovanja nič ne dosežemo. Lep zgled podaja možem potrpežljivi Job. Vse je moža zapustilo. Revež je ves v turih ležal na gnojišču. Prijatelji njegovi so slabo mislili o njem, češ, kaj je storil, ker ga roka božja tako hudo obiskuje. Tu pride še žena njegova. Namesto, da bi ga tolažila in mu privoščila lepo besedo, mu reče: »Le zaupaj v Boga, pa umri!« Job pa jo resno in mirno zavrne: »Nespametna ženska! kako moreš tako govoriti!«

Poseben zgled potrpežljivosti je zapustil poganski modrijan Sokrat. Imel je ženo, ki je bila res strupeno-hudobna. Ime ji je bilo Ksantipa. Ko Sokrat necega dné domu pride, mu žena, nataknena, ravno pred nosom zapre vrata. Ni ga pustila v hišo. Žena kriči in vpije po hiši, da je joj. Mož pa mirno sede pred vrata in — molči. To ženo še bolj jezí. Vzame škaŕ pomij, ter jih skozi okno možu vlije na glavo. Sokrat pa se mirno vode otrese in reče: »Saj sem vedel, da bo dež prišel, ko je tako bliskalo in gromelo.«

3. Veliko nemira v zakonu naredi mož p i j a n e c.

Nezmernost v jedi in pijači je naglavni greh, ki se imenuje p o ž r e š n o s t. Zoper požrešnost v jedi se pregreši, kdor vživa p r e v e č, kdor hoče v e d n o j e s t i, in se ne drži nobenega gotovega časa; kdor si hoče streči z b o l j š i m i j e d m i, kakor je za njegov stan primerno in mu njegove razmere nesejo — in kdor jedi uživa h l a s t n o i n p o ž r e š n o. — Jed je

človeku potrebna, a požrešnost in izbirčnost v jedi je škodljiva in napačna. Ne bi tega omenjali, — tudi ne bo vsacega to zadevalo, kar bomo povedali — če bi ne vedeli, da se dobé može, ki hočejo tudi v jedi marsikako izjemo delati. Videli smo može, ki so bili na svojo popoludanje malico v gostilni stalno navajeni; videli smo tudi može, ki so si znali postreči, kakor bi Bog vé, koliko imeli. Neki kmečki gospodar je nekje rekel: »Skupaj delati — skupaj jesti!« In menimo, da je pravo zadel. Posli ne bodo nad hrano godrnjali, otroci se ne bodo sladkosnedenosti učili, gospodinja ne bo razkošna postala, ako bo vsa družina skupno in o gotovem času jedla. Gotovo pa ni ta prva stran požrešnosti tolikanj nevarna, kakor druga — namreč *p i j a n č e v a n j e*. O, koliko skrbi v družini, koliko prepira, koliko jeze in solzá napravlja mož pijanec. Sv. pismo pravi: *Komu gorjé? Čegavemu očetu gorjé? Kdo ima prepir? Kdo pade v jamo? Kdo ima rane brez vzroka? Kdo kalne oči? Ali ne oni, ki pri vinu sedé in pridno kozarče izpivajo?* (Preg. 23, 29. 30.) Če se reče: Gospodar je pijanec, — s tem je vse povedano. Kako bo tak mož gospodaril? Sv. pismo primerja pijanega moža z ladijo brez krmila, katero veter semtertje goni. (Prig. 23.) V pijančevi hiši ni nobenega reda, nobenega pametnega gospodarstva, malo molitve, veliko kletvine in veliko prepira. Ako pravi mož: pijem za svoje, odgovorim mu: lažnjivec! Pijanec, ti si svoji ženi in svojim otrokom tat, ti si njih mučitelj, ti si njih dušni morilec. Morda ne more žena nagote svojih in tvojih otrôk pokriti, jim ne more niti jedi osoliti, — ti mož pa zapravljaš? Ali zaslužiš ti ime o č e? Če ti praviš: za-me bo že dosti, — kakšno je tako govorjenje? Če ti mož o pozni uri domov prihajaš, razgrajaš, in te žena krega, — kdo je kriv teh grehov, ki se v hiši godijo? Ali ne misli žena velikokrat slabo o tebi, ali jo ne muči celó ljubosumnost, če se doma ne držiš? — Pa, krščanski može utegneta misliti, nas to ne zadeva. Priznamo, da pijančevanje morda drugod več hudega napravlja nego pri nas; pa tudi mej nami brez pijancev ni, ali vsaj *p r i l o ž n o s t i* imate veliko, da se upijanite; in kdor večkrat to ponavlja — *p o s t a n e p i j a n e c*. Za prihodnje pijance se pripravljajo tisti mladeniči, ki menijo, da morajo vsako nedeljo piti. Tako izgubiva mladina čut *v a r č n o s t i* in tiste *g o s p o d a r n o s t i*, ki je možem neobhodno potrebna.

4. Kdor se zapravljivosti udá, ne bo nikdar dober gospodar. In *s l a b, p o v r š e n, n e s k r b e n g o s p o d a r* je tudi kriv

mного preprirov v zakonu, zlasti, če je žena kaj vredna. Zakonski mož mora res delati, in delati najprej za-se. Njemu veljajo prav posebno besede: *V potu svojega obraza boš jedel svoj kruh*. Kdor meni, da potem ne bo treba tako delati, ko se bo oženil, ta se zeló moti. Ravno potem se skrb in delo prične. In mlad mož mora takoj čvrsto prejeti. Pridne, delavne roke so velika dota. Kdor se samo na očetovo doto zanaša, ne bo dosti naredil. Videli smo več sinov in hčera z lepimi dotami, pa z mehкими rokami in nespametno glavo: nič niso naredili, nazadnje so se po svetu potikali. Nasproti pa so ljudje, revni po rojstvu, s svojo pridnostjo zeló naprej prišli. Najboljši pa je tisti, kateremu je previdnost božja premoženje naklonila, pa si tudi prizadeva, da svoje premoženje ne samo ohrani, ampak tudi poveča. Tak posnema tistega hlapca, ki je s svojimi peterimi talenti kupčeval, da je še drugih pet pridobil.

Tedaj moža stanovska dolžnost je, da dela, da skrbi za svoj dom, za svoje otroke, za svojo ženo, da jim priskrbi hrane, obleke, zdravil, poduka. *Kdor za svoje ne skrbi*, — govori apostol — *je hujši kakor nevernik*. — Pregreši se torej gospodar, ki je bolj mlačen in lenoben, da mu nobena reč nič mar ni. Dober gospodar gre zadnji spat in prvi je na nogah. Dober gospodar varuje svoje hišne pravice, izogiblje pa se pogubnim pravdam, kolikor mogoče. Dober gospodar se skrbno varuje igre, ne samo on, ampak tudi sinove svoje drži v strahu, dobro vedoč, da pijanec in igravec še nikdar nista nič imela. — Moder gospodar pa ni, kdor je tako skop, da svojim, bodisi otrokom ali ženi potrebnih reči ne privoščí, ne obleke in ne hrane. Pri skopuhu vsi domači veliko trpé, in tudi kreg je večkrat v hiši. Neki mož je kravo iz hleva prodal, da je svoji bolni ženi zdravil kupil. Kdor pa svoji ženi skrinje zapira, ta uči svojo ženo krasti. Moder gospodar tudi revežem vrat ne zapira. Družina, ki bo do ubozih usmiljenje imela, bo tudi mej seboj marsikaj potrpela.

5. Zakonske sreče grob je nezvestoba. Nezvestoba je trojna: nezvestoba v zakonu, nezvestoba v otroški odgoji, nezvestoba pri gospodarstvu. — *Nezvestoba v zakonu*: Vsako prešestvo, — pravijo škof Slomšek — je zakonske sreče grob, nad katerim se trnje vseh pregreh košato razrašča. Kdo prešteje vse kletve, kdo premeri vse solze, kdo pretehta vsa pohujšanja, katero prešestvo rodi? Varuj se, mož, skrbno vsake slabe prilóžnosti, da ne bo imel hudič časa te skušati, pa tudi tvoja žena ne vzroka kaj slabega misliti. Kjer vlada ljubezen in mir in krščansko življenje med

možem in ženo, tam kaj tacega niti na misel ne more priti. Ta hud greh ima dosti družih tovarišev, ki vselej pred njim pridejo: lenoba, pijančevanje, opuščanje spovedi in sv. maše je s tem večinomoma v zvezi. — Nezvestoba v otroški odgoji: Mož in žena od Boga prejmeta otroke, za Boga jih vzgojita! Pridni otroci so veselje krščanskim zakonskim. Oče in mati, ali ne bota vesela, da bota s svojo družino skupaj v nebeško družino prišla? Nekje sem šel o polunoči neko deklenco obhajati. Predno je umrla, je očetu rekla: »Oče, k spovedi hodite!« Ali ni to hudo za dobro ženo, če se mož za Boga nič ne meni, ali pa še celó otroke napak uči? Bolgarski knez Ferdinand je pred kratkim dal svojega dve leti starega sinka v rusko-razkolniško vero vpisati; in to je bilo njegovi ženi tako hudo, da je raje bežala s knežjega dvora, kakor da bi gledala toliko sramotenje sv. vere.

Ako zakonski otrok nimajo, naj storé to, kar sta storila Caharija in Elizabeta, ki sta molila. Gerold, bavarski vojvoda, (umrl l. 799), je molil: »Če mi Bog ne dá nobenega dediča, naj mi bo Bog moj dedič. Kar mi bo dal, to bo zopet prejel od mene. Vse priporočim prečisti Devici in Materi božji.«

Nezvestoba v gospodarstvu ... O tem smo že govorili. Grd madež je to za moža, če se sliši, da je žena dala moža preklicati — grd madež pred ljudmi, pa tudi pred Bogom. Gospodar, ki bi imel otrokom hišo zidati, jo njim podira; gospodar, ki bi imel za ženo skrbeti, pa ji morda še doto zapravi, katero je k hiši prinesla.

Preljubi v Gospodu! pred vsem krščanski možje! prevdarjajte sami: ali niso res te reči, katere smo tukaj naštevali, krive, da se s svojimi ženami ne umete. Vsacega naše besede ne zadevajo, pa Bog varuj, da bi ga zadevale. Povedali smo že, da gotovo niso možje krivi različnih nemirov, ampak velikokrat tudi žene, in mirno rečemo, večkrat kakor možki — pa o tem govorimo drugi pot. Naš namen je bil danes pokazati napake zakonskih mož. Varujte se teh napak, pred vsem preklinjevanja in pijančevanja. Skrbite za svoj dom, držite se domače družine, mudite se radi pri svojih otrocih. Držite se se sami Boga in Bogu bote tempel postavili v vsaki hiši, v vsaki družini. Sami spoštujte nedelje in praznike, sami spoštujte svoje stare stariše, tudi tasta in tašče, poskrbita zanje po svoji moči; tako bote s svojim zgledom pokazali, kako naj vas enkrat otroci spoštujejo; sami spolnujte dolžnosti, katere

ste prevzeli, ko ste se poročili, bodisi nasproti ženi, bodisi nasproti otrokom. S krščanskim življenjem bote najlažje doma v miru živeli. Sv. Jožefu smo izročili to premišljevanje. Naj v resnici sv. Jožef vodi vaše življenje, da bo on varuh vsacega tukajšnjega gospodarja. Amen.

J. Mikš.

Iskrice.

Nekatere misli v prevdarek.

2. Namen „Iskric“

Svet nam je sovražen in nas ostro sodi. Tako ne delajo samo naši odkriti nasprotniki, dostikrat tudi taki, ki nas prav verno poslušajo. To je gotovo. »Ti, pa je res to-le, kar pišeš«, dejal mi je prijatelj, »seveda v mestih še bolj skušate«. Menim, dà! Nikakor nisem še vsega povedal, kar bi se dalo povedati o tej reči.

Toda moj namen ni o tem do dna razpravljati. Namen moj je dokazati, kako potrebno je, da si v teh razmerah, ko nam je svet tako nasproten, da si sami ne nasprotujemo, da skupaj držimo, da enotno postopamo. Če pa hočemo enotno ravnati, treba, da se dogovarjamo, kako, treba nam prostora, kjer se snidemo. Z drugimi besedami: treba nam svojega glasila, kjer se pogovorimo, poprašamo, svetujemo, navdušujemo in potožimo, kar nam je na srcu. O taki potrebi našega stanovskega glasila sem že marsikje govoril, pa nikjer me niso hoteli poslušati. Meni se pa to tako potrebno zdi, kakor se mi zdi prijetno v družbi, v kateri smo duhovniki sami mej seboj. Tam si govorimo prav od srca. Svet pa nima smisla za naše težnje in težave. V tem besnem boju, ki ga bijejo peklerske sile v naših dneh zoper cerkev božjo, in vsak dan hujše, treba, da delamo mej seboj načrte, kako potisniti vraga nazaj, da si obdržimo svoje ozemlje, katero smo dosedaj posedali, da ohranimo našemu ljudstvu vero. »Zanimanje za 'Iskric' se kaže precejšnje«, mi piše gosp. urednik, in to je znamenje, da čutimo vsi potrebo takega duhovnega občevanja.

Čimbolj nas svet nekako mrzi, tembolj se moramo sami zblížavati, družiti, organizovati, da smo združeni v tem boju s svetom močnejši. To je en razlog. Pa so še drugi.

Pred mescem so mi prišli v roke socialno-demokratični »Svobodni glasovi«, in na koncu lista sem bral z razprtimi črkami, kakor kaj posebno važnega, to-le: »Vljudno prosimo vse, ki jim je kaj zanimivega znanega izza farovških zakulis, da nam določijo v svrhu žurnalistiške porabe. Tajnost zajamčena. — Rok Drogenik.« — Ste jih videli, kako masten, zaželjen kosec jim je to, kako hlastno pa-dejo po njem, če najdejo kje kako marogo na kakem duhovniku!

Duhovnik se v resnici lahko kaj spozabi, zmoti, greši. Ljudje smo, in: *humanum est — errare*. Ravno v tem boju s svetom se tako lahko kaj zareče in zaleti. Kako koristno je, ako se mej seboj opozarjamo na nevarnosti, katerim smo izpostavljeni! To pa si povejmo sami mej seboj, drugim to nič mar. Kako neprijetno je, ako se opominjamo vpričo drugih.

Duhovnik se tudi lahko zanemari. In ravno naše obilo delo je zopet prilika, pri kateri lahko sami nase preveč pozabimo. Kako se silno množi naše delo od leta do leta! Kak razloček mej danes in pa pred štiridesetimi leti! Koliko je bilo takrat šol, koliko danes! Koliko časa in potov vzame to! In pisarije, kako se te kopičijo! Dostikrat povsem nepotrebno delo, in vendar mora biti. In pri tem, koliko trpi duh: *Littera occidit*. Nove pobožnosti, socialno delo, društva, koliko časa, truda, študij, denarja, skrbij, raztresenosti zahteva to! In vendar nas je manj, vedno manj... Kjer so bili trije, je sedaj eden. Zares, v naših dnevih biti duhovnik, duhovnik, ki hoče svojo nalogo povsem izpolniti, ni, kar si bodi. Človeku manjka časa, pa vendar vidi toliko dela, toliko potreb: še to-le bi rad in še uno si naloži, pri vsem tem pa — pozabi nase. Za vse ima čas, le sam zase ga ne dobi. In vendar, če cel svet preletiš in oskrbiš, sam nase pa pozabiš, kaj si pridobil, pravi Tomaž Kempčan. Drugim pridigam, sam sebi ne; drugim priporočam, sam ne storim. »Si sal infatuatum fuerit, in quo salietur?« Glavna stvar ni naša beseda, ampak naš zgled: svetost življenja. *Sancti estote!* »Toliko se trudimo — tako nekako sem bral nedavno, ne vem v kateri nemški knjigi že, — in vendar le resnično svet duhovnik bo res kaj opravil, bo ljudi spreobrnil.« Tudi dr. Pavlica nam je na katoliškem shodu zaklical: Posvetite sebe, posvetite ljudstvo, in s tem bo vse storjeno! Seveda, ta svetost ni treba, da bi bila tolika, kakoršno občudujemo v onih, katere na oltarjih častimo, ki se nam zdi skoro nedosegljiva, in ki jo gre včasih bolj občudovati, kakor posnemati, ampak svetost, dosegljiva navadnim ljudem.

Pobožnost pa, kakor vsaka stvar, da se vzdržuje, potrebuje hrane: meditacija, vizitacija, duhovno branje... Vse to vemo; kolikokrat smo že slišali! *Video meliora, proboque...* In vendar, kako težko dobimo čas za take reči, kako brž pa izgovore, da se oprostimo, ali da popolnoma opustimo! Koliko imamo časa za razne reči, recimo za časnike; pri brevirju, pri *gratiarum* akciji, kako se nam mudi! — Ali ti ne skušaš tega, prijatelj moj? Blagrujem te! Pa če si tako srečen, menda vendar ne boš zameril, če ti jaz razodenem, kar tako močno občutim. Jaz opažam, da ravno duhovnik ima posebno mnogo prilike raztresen biti, in pri tem, če posebno ne pazi nase, nekako omrzniti. Pri vseh raznih in lepih prilikah, ki se ljudem ponujajo, da bi se posvečevali, o velikih praznikih, odpustkih, misijonih in drugih podobnih prilikah, pri katerih se srce vernikovo tako veselo povzdiguje in vnama v pobožnosti, mora duhovnik le za druge skrbeti in ne more zase

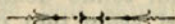
skoro nič storiti. Poleg tega tisti nesrečni, pa resnični »quotidiana vilescunt«. Tako, da je treba duhovniku res dosti pazljivosti in truda, da ne postane cel mehanik in opravlja svetih opravil z mrzloto.

Kjer je mraz, tam treba ognja, da se razgreje. Zakurimo tudi mi svoj ogenj, da se grejemo ob njem! Naše »Iskrice« naj nas užigajo! Koliko lažje človek stori kaj takega, kar se upira njegovi lenobi, ako vidi in sliši, da tudi drugi storé. Vest mu ne dá mirú: Zakaj bi ravno on ne, če drugi? Kako lahko se pa nasproti sam pred seboj opravičuje: Saj tudi drugi ne!

Sicer imamo dosti tujega kuriva in beriva — nemških listov in knjig. Ali ta ogenj, zdi se mi, nam je nekam predaleč, in nas le bolj od strani greje. Mi ki smo si bližje, in ki imamo svoje posebne razmere in potrebe, zapalimo si na domačem ognjišču! Prilagajmo pridno drv, da veselo gori in ogreva vse, ki so v naši hiši, za ljubezen božjo, za svetost, ki jo zahteva naš sveti poklic!

(Dalje.)

J. Kalan.

Pogled na slovstvo.

1. **Soc. demokratje, novi kmečki prijatelji.** Drugi natis. Maribor 1897. Tisk in zaloga tiskarne sv. Cirila v Mariboru. Str. 36. Cena 3 kr., 100 izvodov 2 gld. 50 kr. Ker se med preprostim kmečkim ljudstvom širi socijalističen spis z naslovom: »Slovenskim kmetom v poduk in prevdarek. Poleg dr. Ingwerja za Slovence priredil M. T.«, bilo je treba pojasniti pogubne zmote socijalnih demokratov. To se je zgodilo v naznanjeni knjižici, kjer se na kratko in dokaj poljudno obravnavajo pogubni socijalistični nauki zlasti z ozirom na kmečki stan. Naj jo dobi v roko ljudstvo po vseh onih krajih, kamor zahajajo socijalistični agitatorji.

2. **Der Stern der Neger.** Pod tem naslovom so začeli izdajati »misijonarji sv. Srca Jezusovega za Srednjo Afriko« nov misijonski list. — Misijon v Srednji Afriki, ki se je za časa apostolskega provikarja dr. Ignacija Knobleharja tako lepo razvijal, so zadele pozneje marsikatero nezgode. Zlasti občutno je bilo ves čas pomanjkanje misijonarjev. Zato se je ustanovila misijonska hiša v Mühlandu pri Briksnu, kjer se bodo vzgojevali novinci iz Avstrije in Nemčije. V tej misijonski hiši se bo tudi urejeval omenjeni misijonski list, ki bo, kakor kažejo prve številke, zelo zanimiv. Prinašal bo spise o raznih afrikanskih zadevah, zlasti o napredovanju krščanstva mej zamorci, in poročila misijonarjev. V vsaki številki bo tudi kak spis v čast presv. Srcu Jezusovemu, naši ljubi Gospej ali sv. Družini, ki je tudi posvetila Afriko, kamor je prišla, preganjana po Herodu. — Časnik izhaja vsak mesec in velja za celo leto 1 gld. 50 kr. Naroča se pri P. rektorju misijonske hiše »Sinov sv. Srca Jezusovega« v Mühlandu pri Briksnu. Podpirajmo misijonarje, da Bog ohrani živo vero tudi v našem narodu!